ޔައުމިއްޔާ

މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުން. (23.03.2010)

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ މި އަހަރުގެ ފުރަތަމަ ޖަލްސާ އަށް ވަޑައިގެންނެވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑު މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. އިއްޔެގެ ޖަލްސާ އަކީ ފުޤައްރިޔަތު ހޮވުމަށް ބޭއްވުނު ޖަލްސާ އެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ބަލާފައި މިއަދުގެ ޖަލްސާ އަކީ ފުރަތަމަ ޖަލްސާ ކަމަށް މި ބަލަނީ. އާދެ، މިއަދުގެ ޖަލްސާ ގައި އަޅުގަނޑު މި އޮތީ މި ވަގުތު މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ އަށް ބަޖެޓާބެހޭ ކަމަށް ފެންނަ މައްސަލަތަކުގެ ލިސްޓެއް ތައްޔާރުކޮށްފައި. އާދެ، ތަރުތީބު އަޅުގަނޑު ދެން ހަމަ ކޮންޓްރޯލްގައި މި އޮތީ. އެހެންވީމާ، މި ބާވަތުން މި ތަރުތީބު އިސްވެސް ކުރައްވަން ބޭނުންފުޅު ވާ ކަމަށް ވަންޏާ އެ ކަންތައް ކުރެއްވިދާނެ. މިސާލަކަށް ފުރަތަމަ އައިޓަމަކަށް މި އޮތީ ކަމަކީ މިހާރު ފަސް ވަގުތު ފާއިތުވެފައި އޮތް ކަމެއް. އެއީ އޮޑިޓް ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގައި ވާ ގޮތުގެ މަތިން އޮޑިޓް ރިޕޯޓް ސާފު އޮޑިޓް ކުރުމަށްޓަކައި އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް ކުރުމަކީ ފޮނުވުމަކީ މާރިޗު މަހުގެ ނިޔަލަށް ނިންމަވަންޖެހޭ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިދިޔަ އަހަރު ނިންމާލި މިކަން ނުކުރެވި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ އެ ކަންތައް އަވަހަށް ކޮށްލަން. ދެން ހުރި ހުރިހާ ކަމަކީ ކުރެވިދާނެ ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ ތަރުތީބަކުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި އެޖެންޑާ އާ ދޭތެރޭގައި އެއްވެސް ކަހަލަ ކޮމެންޓެއް އޮތް ބޭފުޅަކު ނަމަ ފުރުޞަތު އަރުވަން. ފުރަތަމަ ހަމްޒާ.

ބިލެތްފަހި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ހަމްޒާ ފާހަގަކުރެއްވުން:

އިދާރީ ނުކުތާ އެއް. އަޅުގަނޑަށް ރައީސްގެ އިދާރާ އެނގޭ ޖަލްސާ ބޭއްވޭ ކުރިން ފާސްކުރަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް. ޢާދަތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް އެނގޭ. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑުމެން އަންނައިރު މި އޮންނަނީ ނޫނީ. ދެން ގަވާއިދުގައި ވަރަށް ކަންތައްތައް އެބަ އޮވޭ. އެހެންނަމަވެސް ބައެއްފަހަރު ނުވޭ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރީ. އެހެންވީމާ، އިދާރީ ނުކުތާއެއްގެ ގޮތުން އެ ނުކުތާ ދަންނަވާލީ. ދެން އަނެއްކާވެސް ކުރީގައި މިދިޔަ ފަހަރު ވެސް އަޅުގަނޑު ތަކުރާރުކޮށް ދަންނަވަމުން ދަންނަވާ ވެސް ނުހިނގި ކަމެއް މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ އިން ވެސް ދެ ކޮމިޓީ އެއް ގޮތަށް ހިނގާ ކަންތައް ނުހިނގުވުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ފަހަރު ރިޔާސަތުން ހަމަ ވަރަށް ބޭނުން އެދެން މި ކަހަލަ ކަންތައް ދިމާވެއްޖެއްޔާ އެކަން ހައްލުވާނެ ގޮތެއް ހަމަޖެހިއްސަވައި ދެއްވުމަށް. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެވުނު:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ. އެޖެންޑާ ތަރުތީބުކޮށް ނިންމުމަށްފަހު އަޅުގަނޑު އެ ގޮތަށް އަންގަވުން ގެންދާނަން. ދެން ތި ވިދާޅުވި ކަންތަކަށް އަޅުގަނޑު ހައްލެއް ހޯދާނަން. އެކަން އެ ގޮތަށް މި އަހަރު ފެށި ދިމާވާ ކަމަށް ވަންޏާ. އާދެ.

މުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު ޢަބްދުލްޣަފޫރު ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު. އަޅުގަނޑު ހިތަށް އަރަނީ އެޖެންޑާގެ 1 ވަނަ އައިޓަމާއި 2 ވަނަ އައިޓަމާ ދިމާލު ނަގަމާތޯއޭ. އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުން ވުޒާރާއާ ޖެނެރަލް ގޮތެއްގައި އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް އިންޓެލިޖެންސް އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ ކަންތައް ނިންމަންޖެހޭ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭ މިހާރުގެ މައްސަލަ ފާރިއްތާ ރަށުގެ ފާރިއްތާ ހިންގަން ބޮޑު ބަޔަކާ ފާހަގަކުރެވޭ މައްސަލަ ފާރިއްތާ ސްޓޭޓްގައި ދެކޭމު ކުރާ ކަމުގެ ދެއްކޭ ކުރިމަތި އޭޖ ބަހާރެއް ހުރަހެޅުން. މާލީ ބަހާރެއް ހުރަހެޅުން. އެހެންވީމާ، އާދެ ފުލުހުގެ ނިންމަން އެބަޖެހޭ. މިދާ އަހަރު ހުސްވެގެން ދިޔައީ. އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތަށް އެއް އަހަރު ތެރިވިއަސް، ދުވަސްވީ އިއްޔެ އެއް ނިމުގެން އެ ދިޔައީ. އެހެންވީމާ، އެ ފުލުހު އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަޢާރުފު ފާހަގަކުރެވޭތީވެ އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ ޙަޤީޤަތުގައި މިތިބޭގެ ކުރިން މެންބަރުން ފާރިއްތާސްޓޭޓުގައި ބޮޑު ގޮތަށް އަދިނުޖެހޭކަމަށް ހުރަހެޅުމަކަށް ފުލުހުގެ ނިންމަން. އެކަމަށް ދެން އަޅުގަނޑުމެން މެންބަރުން ނުހެދި ވެސް އެ ފުލުހުގައި އެ ރިޕޯޓަށް ކުރި މަޝްވަރާގައި އެ ފުލުހަށް ޑިރެކްޓް އެ ސްޓޭޓްލާތަކުން އެއްކުރެވުނު މަސައްކަތް ވެސް ކުރެއްވީ އާރަން. އެހެންޏާ އަޅުގަނޑަކަށް ހިތައް ނުވޭ ދުވަސްކޮށް ނަގައިގެން ޑިސްއާރީ އެ ސްޓޭޓްލާކަށް މަޝްވަރާގައި ކުރެވުނު މަސައްކަތް ވެސް. މިދިޔަހާ އެ ބަރުވެރިގެ މެނިޖްމަންޓްގައި ހުރި އެއްޗެހި ރިޕޯޓް ނަގަމާ، މި ހުރި ސަރުކާރުތަކަށް ބަދަލު ވަގުތު ބާރުލާފައިވާ އަޅުގަނޑަށް ހީވޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ އައިޓަމު 2 ވަނަ އައިޓަމާ ދިމާކުރީ، މިދުވަސްވީ މި ޖަލްސާގައި ވެސް ނިންމާލެވޭ މަސައްކަތް ކުރުން ފެނޭ. ދެން އާދެ ފުރުސަތު އެހެން އެއްޗެހި ތަރުތީބުކުރެވިދާނެ ކަންތައްތައް ނަގާ ބަލަމަށް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެވުނު:

އަހަންނާއަށް އެބަ ހުރި އެ މައްސަލަ ފުރުސަތުދީފައި އާދެ ފުލުހުތަކާ އެކު. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ މާދާ ބައްލަވާފައި ހުރި ކަމަށް އެޖެންޑާ ކޮށްލެވިދާނެ. ދެން އެޖެންޑާ އައިޓަމް 2 އާއި 3 އަދި ވަރަށް ކޮމިޝަނަށް އިސްތި އިސްތިޢުފާ. އާދެ އެބަހުރި 150 ސަފުހާއަށް މަސައްކަތް ރިޕޯޓްގެ، އެއްގޮތަކަށް މި ކަހަލަ ކަންތައްތައް ކުރަން. އާދެ، 3 އާއި 4 އާ އިސްތިޢުފާ. އަޅުގަނޑުގެ ފައިލުގައި މި އޮތީ އެހެން ކޮމިޝަނާ އާއި އެ ވާ ގޮތެއް. 3 އާއި 4 އާ.

އެ އަލްގޮރިދަމެއްކަން ހިއެއް ނުވޭ ފުލްކޮލިޝަނެއްގައި މަސައްކަތް ކުރެވިދާނެ ކަމަކަށް. އެހެންވީމާ، ސަބްކޮލިޝަނެއް އެއް ކަންތަކެއް ނަގަންޖެހޭނީ. އެހެންވީމާ، ވިދިގެން ގޮތަކަށް 1 އާއި 2 ގެ މައްސަލަ ހައްލުކޮށްލެވިދާނެ. އެހެންވީމާ، އަލްގޮރިދަމް އެ ގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ. ހަމަޖެ.

<u>ބިލްމުދު ދާއިރާގެ ލޯންޗުގެ އަބްރަހަމް ހަމަޖެ ވާހަކަދައްކާލުން:</u>

އާދި، އެޖެންޖާ އާ ބޭނުން ގޮތުން ދަންނަވާލަން އޮތީ، މިހާރު އޮޅެ ފާސްކުރުގެ 16 ވަނަ މާއްދާ ގައިވާ ކަންތައް ކުރިއަށް ގެންދަން. ދެން 2 ވަނަ ނަމްބަރު އަލްގޮރިދަމަކަށް ނުފެށޭ އަދި އެހާ އިސްކަން ދޭންޖެހޭ ކަމަކަށް. އަދި އަލްގޮރިދަމް ރިޕޯޓުން ފާހަގަކޮށްދެއްވިއްޖާ ވަރަށް ރަނގަޅު، އަދި އަލްގޮރިދަމަކަށް ނޫނީގެ އަލްގޮރިދަމުންނަށް އެ މެންޖޭ ލިބުނީ ކޮންދިމާއަކުން ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އަލްގޮރިދަމުގެ މައުލޫމާތުގެ ކޮޅަކުން ހުރިހާ އެކި އަލްގޮރިދަމް ބޭނުން ސާފުކޮށްލެވުން އެ ހިނގައިދޭ. 76 ވަނަ މާއްދާގައި މި އޮންނަނީ ކޮންމެ ދެންބަރަކު ކޮންމެ އަހަރަކު އެއްފަހަރު މިލިޔައްޖެއި ވާ މުދަލާއި ފައިސާގެ ހިސާބު، އަރަންޖެއި ދަރަނި ހެޔޮކޮށް ތަޢުލީމުކޮށްފައިވާ ބާރުތައް އަލިންޖެއްޔަށް ހުށަހަޅަންވާނެ އެވެ. އަދި މިގޮތުން ދޭ މައުލޫމާތުގައި އެ ލިޔުމު އަދާކުރާ ވަޒީފާގެ ޒިންމާ ހިމަނަންވާނެ އެވެ. މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ލިބުނު ކުރެޖެހޭ ކަމަކަށް އަލްގޮރިދަމަކަށް ފާހަގަކޮށް ނުކުރެވޭ. އެހެންނަމަވެސް އަލްގޮރިދަމް އާ ގޮތުގައި އެހާ ބޮޑަށް އަރުވާލި ނުވާމާ އެކު ރިޕޯޓުން އެކަށް ހިމެނޭވާފައި އޮތީ ހިއްސާކުރެއްވީ. 3 ވަނަ ނުކުތާއެގެ ގޮތުން އަލްގޮރިދަމް ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ޙަރަކާތްތަކެއް ކުރި އަދި ޚަރަދު ފައިސާގެ ވިޔަފާރިތަކަށް ފައިސާ ނުލިބެ ގިނަ ވިޔަފާރިތައް ހަމަޖައްސާފައިވުން އެބަދު. އެހެންވީމާ، މުޅިރީތި މަސްޖިދު އަލްއިސްލާމީގެ ގޮތުގައިދޭއިރު މިހާރު ބޭނުންތަކުގެ ކަންތައް ހުރި ގޮތަށް ނުދާ ވިޔަފާރިތައް، ހާއްޞަކޮށް އެކްސްޕަރޓުން ރިޕޯޓު އިސް ދެމެދު. އަލްގޮރިދަމް އޮންނާނެ ޚިދުމަތްތައް ވެސް ހުރަހަށްފެއިދާ މަޖިލީހަށް ވެސް މިދިއަ ދައުރުގައި ވެސް. އެހެންނަމަވެސް އެ ކަމެއް ވެސް ކުރިއަށް ނުދޭ. އެހެންވީމާ، އަލްގޮރިދަމް ދަންނަވާނީ 2 ވަނަ ނަމްބަރުގެ ގޮތުން ކުރި އަދި ޚަރަދު ފައިސާގެ ވިޔަފާރި ވިޔަފާރިތައް ހިމެނިގެން މާލިބަދަލު ކުރެޖެހޭ ނުލިބިގެން އުޅޭ. އެކަމަށް އަލްގޮރިދަމުން މަޖިލީހުގައި ކޮމިޓީން ކުރިފަސް ކަންކަމަށް ބަލާ، 2 ވަނަ ނުކުތާ އަކަށް އެކަން ހިމަނަން އަލްގޮރިދަމަށް ފެނޭ. އަދި 2 ވަނަ ނަމްބަރުގައި ވާހަކަ އެޖެންޑާ އިން އުނިކުރަން ފެނޭ. އަލްގޮރިދަމަށް ދެކޭ ގޮތުގައި އެއީ އަލްގޮރިދަމުން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކަމަކަށް އަލްގޮރިދަމަކަށް ނުފެނޭ. އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ ދަންނަވާލީ. ދެން އަލްގޮރިދަމް ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ރައީސް. އަލްގޮރިދަމުން މިހާރު މި ދައްކަނީ އެޖެންޑާ ތަރުތީބު ކުރަންތޯ ނިންމާއިރު އެޖެންޑާގެ ސަބްސްޓެންސަށްތޯ. އެހެންވީމާ، އެ ގޮތަށް އެޖެންޑާގެ ސަބްސްޓެންސަށް ވާހަކަ ދައްކަންޏާ އެބަހުރި ވަރަށް ބައިވަރު. އެހެންވީމާ، 2 ވަނަ ނަމްބަރު އަލްގޮރިދަމަށް ފެނޭ މިދަންނަވާ ނުކުތާ، މިހާރު 2 ގައި އޮތް ނުކުތާ އުނިކުރަން އަލްގޮރިދަމް ފެނޭ.

އަދި މި ވަގުތުން ވަގުތަށް ލިބުމާ އެކު އަޅުގަނޑަށް ވިސްނުނީ ތަފްސީލުކޮށް ދަންނަވަން އިނގިރޭސި ތަރުޖަމާކޮށް ފުރުން ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްދެއްކެވުން:

އާދޭ، ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކަށް އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވެނީ މިހާރު މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ ތެރޭގައި ހިމެނުން ކަމަށް ފެންނަ މިހާރަކަށް މަޖިލީހަށް އަމިއްލަ ހުރި މަސައްކަތްތަކުގެ ލިސްޓާ މިއީ. ދެން އެ ތަރުތީބުކުރުމުގެ މައްސަލަ އަސްލު އިޝްތި އަދި. ދެން ބަޖެޓް ކުރި ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ ކުރިއަށް މައްސަލަ ކަމަށް ފެނޭ އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ އެ މައްސަލަ ހަމަ ބަޖެޓާއި އެކު ފުރުސަތުވާން. އެހެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެޖެންޑާ ވެސް ކުރިއަށްގެންދާން އޮތީ. އެހެންނަމަވެސް އަސާސީ ގޮތުން މިހާ ކަމަށް ކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި އެއްބަސް އެކަށް ކުރިން ވަރުގަދަ ވަރަށް ދަރިވަރުން. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން 2 ވަނަ އަހަރު މި ވަނަތަކީ ގަވާއިދުގެ 56 ވަނަ މާއްދާގައި މި ކަން ހިމެނޭ އަދިންވާއްޔަތު ކުރުމަށް ބޭނުން. ދެން އަދިންވާއްޔަތު އެ ތަޢުލީމު ހުށަހަޅާފައި މަޖިލީހުގެ ރައީސަށް ފޮނުއްވާފައި، މަޖިލީހުގެ ރައީސް ބޭނުންފުޅު ވާނީ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން އެ ފޮނުވި ބާރު އެޕްރޫވް ކުރެވުނު. އެ އަސްލު މި އިޝްތި މި ފަހަރު އެވް ގޮތަކީ. އެއީ އަދިންވާއްޔަތު ތަޢުލީމު ހުށަހަޅާފައި އެވް ފޮނުވި އޭޖެންސީ ޖެނެރަލް ބޭނުންފުޅު ފެށުން ޖީލީ ސަރުކާރު ސަރުވިސް ކޮމިޝަނަށް ފޮނުއްވާފައިވަނީ ޖީލީ ސަރުކާރު ސަރުވިސް ކޮމިޝަނުގެ މެންބަރުން އެ ކޮމިޝަނުގެ ގަވާއިދުތަކާއި ހަވާލާދީގެން ރައީސަށް ފޮނުވާ ފޮނުވާލާއިރުގައި އެވް އެއްޗެއް. އެހެންވީމާ، އެވްގެ އޮފިސްތަކުގައި އެއްޗެހި ފުރިހަމައާ އެއްޗެހި ބައުވެރިވުން އެބީ ވުރިކުރަން ސަރުކާރުން މި ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން. އެހެންވީމާ، 2 ވަނަ ދުވަހު މި ހަފްތާ ތަފާސްހިސާބު. ހަމަ ބޭނުންފުޅު ވަނީ އޮފީހަށް. މިކަމަކީ ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. މިކަން ނުކުތާ ނުވެސް ވާން. އަޅުގަނޑުމެން މިއާ ދުވަސްވަރު އަޅުން ވިސްނިދާން.

މުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހީން އަބްދުލްޤައްޔޫމް ފާހަގަކޮށްދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އުޅެނީ މިއަދުގެ ނިންމުމެއް ކަމަށް ނުހެއްދެވިއްޔާ އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ރަނގަޅު ކުރީ ޕާޓީ ފައިސާ ނެގުމަށް ޔޫނިވަރސިޓީ ބޯޑުން. އަޅުގަނޑަކަށް ކޮމިޓީތަކުގެ އެއް ނޫން މަނިކުފާނު އޮފީހު އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޭނުންކުރާ ސަރުކާރު ކަމަށް ފައިސާ އެ ސަރުކާރުން ކަމަށް މިންވަރަކަށް ގޮތްތަކެއް ކަނޑައެޅުމަށް މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ ކަމެއް ނޫން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާ އެއް ނޫން އަޅުގަނޑަކަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތެއް. އެ ތަނުގައި ގޮތެއް އޮތް ކަމަށް އެއް.އަހަރު.އާ ގައި ގަވާއިދާ ހުށަހަޅަން ގޮތެއް ހިނގާ ކަމަށް ވަރަށް ބޮޑު އަނބުރާ ބަލަހައްޓަން ގެނެސް ސަރުކާރުކުރުން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކަންނޭނގޭ ޚަރަދުކުރަން ކަމަށް ބިލު ގެއްލި ނޫން. އެހެންވީމާ، ބަޖެޓް އެ

ވިދާޅުވާ ޕޮޒިޝަނެއް ގެންނަވައިގެން އަޅުގަނޑުމެން ޑިސްކަސްކޮށްދާއިރު އަޅުގަނޑުމެން ގޮތެއް ނިންމަން އެންމެ ރަނގަޅު ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ. އަޅުގަނޑަކަށް މިހާރުން ގަބޫލެއް ނުކުރެވޭ ކަރަންސީ ސަރކިއުލޭޝަން ފަދަ ވަރަކަށް ހުރިގޮތްތަކެއް އެއަކަށް ވަދި ތަރުބިއްޔަތުގެ ޝައުނުތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް، ނޫނީއާ ފަދަ ގޮތަކަށް އެންމެންނަށް ކުރަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގިދާނެ ކަމަކަށް. އެއީ ޖެސްކަސްކުރަން ދެކޮޅުވެރިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގޭނެ ކަމަކަށް. އަޅުގަނޑު ހިތުން ދެކެމުން ދަނީ ކަމެއް އަ ނުކުރެވިދާނެއޭ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

ދެން، އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ކުރިއަށް މިދަނީ އިނގޭތޯ ފުރަތަމަ އައިޓަމް ނިންމާލުމައިގެން. ރިޔާސަތު ރަޝީދު.

ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާޒް ރަޝީދު ފާހަގަކޮށްލުން:

މި އެޖެންޑާގެ 2 އާ ބެހޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ދަންނަވަން ބޭނުންވަނީ. ސަރުކާރުގެ އެއްވެސް ބަޖެޓެއް ބަލަހައްޓާ ބައެއް ނޫން މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަކީ. ދެން ކޮން ފާޑުފާޑު ފޮތެއް ހަދައިގެން މި ބޮޑަށް ގެންނަން މި އުޅެނީ. މި ކަމެއް ނުވާނެ. އެ މެންބަރަކަށް ފެނުނަ އެއްޗެއް ދިނީމަ ނިމުނީ މި ބޮޑަށް. އަމިއްލަ އަތް ފޮށިން ހަދައިގެން ފާޑުފާޑުގެ އެއްޗެހި މި ބޮޑަށް ގެންނަން ހަދާނެ ކަމެއް ނޫނޭ. އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ރިޕޯޓުގައި އޮންނަ ފުލުކާ އެއްގޮތަކަށް ކަންކުރުން ނުޖެހޭ މިހާ މި ކަންތައް ކުރާކަށް ވެސް. އަސްލުކޮށްކަމުން މިއީ ދައުލަތުގެ އެއްވެސް ފައިސާ ހަލާ ހަވާލުވުމުގެން އުޅޭ ބައެއް ނޫން. ޤާނޫނުއަސާސީ ގައި އެހެން ދިމުވެރިޔާ އާކަން ކުރަންޖެހޭނީ. އެހެންވީމާ، އެ މިހާރު އެކަން ކުރާން ގޮތެއް. އެހެންވީމާ، މި ކޮމިޓީ އަށް ނިންމިދާނެ މިކަން ކުރާނީ މިހެން. އެހެންކަމާއި ފާން ގެންގުޅޭ ޖަނބީދާއިރާކަން ދާންދާން ދިރުވައި ފުރިހަމަ ގޮތް. މިހެންވީމާ ނުހިނގާނެ އެއްޗެއް. މިގޮތަށް ޖެހިފައި ކޮންގޮތެއް އެއްޗެއް އަންނައިރު ވެސް މި ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރުގެ ޖިނާއާއި ބޭނުން އެއީ. މިގައި އަމި ކޮޅެއްޗެ. އެހެންނަމަ ނުހިނގާނެ. ކަންތައް ފޯރި އެއް. އެއްވެސް ފަދަ އެއް އަޅުގަޔާ އަޑު ބައެއް ވެސް ނޫން މި އެއް. ދެ މުސާރަކަށް ވެސް މަސް ނިމުމައިރު މި އަންނަނީ ދާއިރާގެ މީހުންނަށް ދީ ހުސްވެފައި އޮންނަނީ. ދެން ކޮން ސަކާރާތުން ޖަހަން މިކަން ކުރަން މި އުޅެނީ. މިހާރު ޤާނޫނުއަސާސީ މިހާރުން އިސްތިޢުފާ ކުރަންވީ. މި ކަމެއް ނުކުރެވޭނެ. އަސްލުކޮށްލުން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ރިޕޯޓާއި އެއްގޮތަށް މި ކަންތައް ކުރާކަށް ނުޖެހޭނެ. މި ކަންތައް ކުރަންޖެހޭނީ ވަރަށް ފުރި ގޮތަކަށް. މިއީ ނަމަވެސް ކުރަން ޖެހޭ ކަމެއް. މިގެ ތަފްސީލާއި ދަތުރުކުރަން. ދަތުރުކުރަން އެއްގޮތަކަށް ވެސް މިޤަދަރުން ނިންމިދާނެ އަޅުގަނޑުމެންގެ އިކައުންޓުގެ ސަޕްލިމެންޓްރީ ބަޖެޓެއް ދަތުރުކުރަން. ކޮމެއް ހަދަންވެގެން މި އުޅޭނީ. ދަތުރުކުރަން މިހެންނަށް. މިފަހަކަ ޓީވީ ފުޅާވަރިގެން ވެސް ދާނެ މި ކޮމަކަން. ސަޕްލިމެންޓް ހަދާކަށް. މި ކޮންކަހަލަ ފަހަކަ އެއް މި ދައްކަނީ. މިއީ މި ކޮންގެ ފޭރި ބަޖެޓެއް ކޮންމެ ދައުރަކު ނުބައި އިކޮނޮމިކަން. ފާރި

ޑިފައި ކޮމިއުނިޓީ. އަންހެނާ އަޑުއަހަނުކެރޭމީހުންނަށް އެއްވެސް މިނިސްޓްރީ އާއި ހަވާލުވެގެން ހުރި މިހާރު ނޫން،
ދަށުގައިވާ އެއްވެސް ޖަމްޢިއްޔާއެއް އެއްވެސް ޖަމާ އެއް ކޮށް މިހާރު ނޫން. އެހެންވީމާ، ނުޖެހޭނެ މި ކަންތައް
ކުރާކަށް. މި އެންމެ ފުރަތަމަ އަމިއްލައަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ކުރެވިދާނެ މި ކަންތައް. އަމިއްލައަށް ސަލާމް ވެސް
ކުރެވޭނެ. މި ކަމަކީ އެއްގޮތަކުން ފުރުޞަތެއް ވެސް ނުވާނެ. ފުރުޞަތު ވާ ގޮތަށް މިފަދަ އަމިއްލަ ގޮތުން އެއް ނޭނގި
މީހުން ވެސް ބުނުނުވާނެ މިފަދަ ސޮސައިޓީތަކުގައި، މިސާލަކަށް އަޑުއަހަނުކެރޭ ސޮސައިޓީތަކުން ހުރިން ބުނުނުވާނެ
ނުހިއްޕާ ނަޖިމުގެ ސޮސައިޓީތަކުން ހުރިން ބުނުނުވާނެ. މި ކަންތައް ނަށަގެން ސޮސައިޓީތަކުން ލިބޭނީ.
އެހެންވީމާ، މި ފުރުސަތު ލިބިގެންދާނެ ކަންތައް ދަށުން ހުރި ސޮސައިޓީތަކާ މިގޮތަށް އެޅޭނެ ކުރިއަށް.
އެހެންވީމާ، މި ކަމަށް ހަރުދަނާ ގޮތުގައި މި ކަންތައް ކުރަންޖެހޭ. އެއްގޮތްކަމާވެސް ފުރުޞަތުއަސާސީ ގައި އެހެން
ލިބިފައި އޮތީ. އަންހެނާ އަޑުއަހަނުކެރޭ ޚިދުމަތް ފުރިހަމަ ގުނަވަނުން ދިރިއުޅޭ ކުރާ ގޮތުން ފުރުޞަތުއަސާސީގައި
ލިބިފައި ނެތީ. އެއް އަޑުއަހަނުކެރޭ ނަގާކަމަށް ކުރިއަށް ގެންދާ ކަމަކުން ވާނީ. ކޮންމެހެން ނުޖެހޭ ގޮތަށް ހުރި ހުރިހާ
އެއްގޮތްސް އަމިއްލަ ގޮތުގައި މި ތަނަށް ގެންނާކަށް. ނުޖެހޭ ސަރަހައްދު އަޑުއަހަނުކެރޭ މިފަދަ ނުވަތަ. އެހެންވީމާ،
އެކަމަކު ކަންތައްތައް އެކަށީގެން ދުވަހުވަސް ނިކަމެތިން ފުރުޞަތު ހަމަހަމަ ފުރުޞަތު ޙަޤީޤީގައި، މި ހާލަތު. މި އެއްވެސް
އެއްގޮތް، މުސާރައިގެ ބާރު އެއްވެސް އެއްގޮތް ޢާއިލީ ކަމަށް ވަކިން އެ ކަމެއްގެ ތަފާސްހިސާބު ދުވަސްވާން. އެކަމަކު
މުސާރައިގެ ބާރު ނިޔާއިކަ ނުޖެހޭން މި މަޖިލީހަކަށް އެ ދުވަހެއް. އެ ވާހަކަ ބުނުވައި އެ ޢާދީ.

<u>ބިލުތަކު ދާއިރާގެ ގެންބަކު އަދުމަދު ހަމަޖާ ވާހަކަދައްކަވުން:</u>

މުޤައްރިރު އަޑުއަހަނުކެރޭ ވަރަށް ބަސްގެވު އެ އެޖެންޑާ އައިޓަމެއް ހިމެނިލާ އައިޓަމެއް ހިމެނު ކަމަށް
އަންގަވާލަ ދެއްވިއްޔާ. މިހެން މިދިޔަނުވެ އަޑުއަހަނުކެރޭ ދެން ބައެއް ބާރުވެން ސަބްސެކްޝަނެއް ވާހަކަ ދައްކަވާ އިރު
ވެސް ތިހެން މަޝްވަރާކުރައްވައިގެން ހިންގައްވާ. ވަގުތީ ވަރަށް މުހިއްމު ކަމެއް. މިހާރު އަޑުއަހަނުކެރޭ ދަންނަވާލަން
ބޭނުންވަނީ ދެންމެ އާދޭސް އެ ފިޔަވަޅު ވަކަތަފުލީ ބަސްގެވު ވަކަތަފުލުއް ނޫން. މާދައްދާ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުގެ
ވިސްނުމަށް 9 ވަނަ ނަމްބަރުގައި އެބަ އޮތް މުޢާހަދާގެ މާއްދާތަކާ އެއްގޮތަށް، އޭޖެންސީ ޤާނޫނުގެ އޮޅުން ކުރާ
މަސައްކަތްކުރުން ބެލުން. އެހެންވީމާ، އެއީ ބަސްގެވު ވަކަތަފުލުއް ނޫން. އަޑުއަހަނުކެރޭ ހާލަތުގެ ނޯޓިސް އަކީ 100 ވަނަ
މާއްދާގެ (ހ) ގެ 9 ވަނަ ނަމްބަރު ގެންނަން. ދެން އަޑުއަހަނުކެރޭ ދަރަނިވެރިން ބޭނުންވަނީ މި އެޖެންޑާ އައިޓަމުގައި
2 ޢިނާޔަތަށް އަޑުއަހަނުކެރޭ މި ޢާދީ ހުރިހާ ވަނަގައި. އަދި ތާއީދުކުރެއް ލިބުނު ކަމަކަށް އަޑުއަހަނުކެރޭ ފުރަތަ އެއް ނުކުރެވޭ.
ރިޕޯޓު ވަރަށް ބޮޑަށް ހިތާމަވާ ހަމަޖެހި ވަޒީފާގެން ހުނަރުވެރިކަން ފުރަތަމަކުރެވޭ. ދެން އެހެންވީމާ، ޢާދީ
ޢިނާޔަތްމަތީގައި އަޑުއަހަނުކެރޭ ފުރުޞަތު ޢާދީ އަނބުރާ ހަމައެކަނި ފުރުޞަތު. އެހެންވީމާ، އަޑުއަހަނުކެރޭ އެ ގޮތަށް

ހުރަހަށާ ވާހަކަ. ދުވަސް 1 ހަމަ މިއަދުން ކުރިއަށް ގެންގޮސް، އެހެންނަމަވެސް ދެން ތަޢުލީމީ ކުރުމުގެ މަސައްކަތް ފެށުމަށްޓަކައިވެސް އަޅުގަނޑު ވެސް އެދޭ ވާހަކަ ދަންނަވަން.

ޢާދަވީ ދާއިރާގެ މުސްތަޤްބަލު އަށްމަދު ސަރުކާރު ވާހަކަދެއްކުން:

އާދެ، އަޅުގަނޑު ހަމައެކަނި ފުރުސަތަކީ އެދުނީ ރިޔާސަތުގެ ވާހަކައެއް ތާއީދުކުރަން. ދެން ކާމިލް އޭރު ނިކަމެތި ބަޔާނުގެ އަޅުގަނޑު ހަމައެކަނި ހަދަން. މިގޮތުން ދާއިރާގެ ޚިދުމަތް ކުރި މަސައްކަތުން އަދި ވެސް މަޖިލީހުގެ މުސްތަޤްބަލު އެބައިމީހުންގެ ދާއިރާގެ ބަދަލުތަކެއް، ދެން އަނެއްކާ ރިޔާސީ ފިކުރެއް ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ގޮތުގައި ވެސް މެނޭޖުކުރި، އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންގެ އިރު 7 ގަޑިން، އާނަ މެންދުރު 10 ގަޑިން އިރުގެ ބޭނުން މަސައްކަތް ރިޔާޟީ ކުރާކުރި ވެސް ސަރުކާރަށް ހުރަހަށާވެސް. އެހެންވީމާ، އެކަހަލަ ރިޔާޟީ ނުހެދުމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ބާއްދުކުރަން. ރިޔާސަތަށް ބާއްދު ކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

އާދެ، މިގޮތަށް އަޅުގަނޑާ ހިސާބަކަށް އަދިއްސަ އޮތް ސިޔާސީ އާއި އެއާއެކު އޮތް އެޖެންޑާތަކުގެ އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުގެ ދިފާޢީ އޮފީސްގައި އެއީ ޚާއްޞަ ސަރުކާރު ކުރިޔަށްދަނީ އެ ބޭނުން ބައެއްކުރެއްވި މެމްބަރުން ކަމަށް ވެސް. ދެން އޮފީސް ޚާއްޞަކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ކަމަށް ވެސް. ދެން، އެހެންނަމަވެސް، މިއާއި އަޅުގަނޑަށް ދެނެގަތް ޤާނޫނު މަޖިލީހުގެ ދައުލަތަށް އެއީ މި ބައްޓަން ބެއްލެވި ކުރެއްވި އެއްބަސް އެއީ ދެއްވީ. އެއީ އެ ބޭފުޅުން ދެއްވި އެއްބަސްވުމުގެ މައްސަލަ ބޮޑުވަރު. އެހެންނަމަވެސް، މިއާއި ޤާނޫނުއަސާސީގައި އެބަ ބުނޭ މާލީ ބައްޔަން ހުށަހަޅަން ކަމަށް. އެއީ ކުރަހަމުގެ ކަމެއް. ދެން، ގަވާއިދުގައި އެބަ ބުނޭ އަމިއްލައަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކީ އެއްވެސް. އެހެންނަމަވެސް، ދެން އެ އަމިއްލަ އަމިއްލަ ގޮތަށް އެކަން ކުރަހަމުގެ. ދެން، އެކަމަކު މަޖިލީހުގެ ރައީސް މި އޮޅުމަށް ކޮމިޓީން އެ ދާއިރާ އެއްދުވަސްކޮށްލެއްވިއްޔާ ރިޔާސަތައް ސިޔާސީ އެއް ޤާނޫނުގައި. ދެން މި ބޭފުޅުން ޓަކައިވެސް މެމްބަރުންގެ އެއްބަސްވުމަށް މަޖިލީހުގެ ރައީސް އެދެމުން. ދެން އެހެންނަމަވެސް، އިސްލާހު.

ހުށަހެޅުއް ދާއިރާގެ މުސްތަޤްބަލު އިޤްތިޞާދު ފަހަރު ވާހަކަދެއްކުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ. ޤާނޫނުއަސާސީ އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅައިފި މާލީ ބަޔާނާއި ހުށަހަޅައިފި. ދެން އަމިއްލަ އަދި ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅައިފި ކަމަށް ނުވޭ. މަޖިލީހުގެ ރިޕޯޓް ހުށަ މުސްތަޤްބަލުގައި ވެސް ހަމަ އެ މިކަމުގެ އަމިއްލަ އެ މިކަމުގެ މާލީ ބަޔާން ހުށަހެޅޭ ގަވާއިދާ ރިޕޯޓް ބޭނުން. އެހެންނަމަވެސް، މަޖިލީހުން ވަކި ޚާއްޞަކޮށް އެ ބޭނުން ބޭނުންވާ ފޮނުވާ ވަކި ކަމާއިދާއިރާގައި ވަކިން އެއްބަސް

ދޭންޖެހޭނެ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑަކަށް ގަބޫލެއް ނުކުރެވޭ. އަދި އަމިއްލަމީހަކަށް ވެސް އަދި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަކަށް ވެސް އެންސަރވާނެ ކަމަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑަކަށް ގަބޫލެއް ނުކުރެވޭ މި ފެނި ދުސްތޫރަކީ އޮންނަން ޖެހޭނީ. އެކަމަކު، މާލީ ބާރުން، އެ މީހުންގެ މާލީ ބާރުން ހަމަ އަމިއްލަ އެ މެންބަރަކަށް ހުރަހަކަށް، އެކަމުގެ ގާބިލުކަން ވެސް ތިއްބަވާން ހުރިހާ ބާރުތަކުގެ ވެސް. އެހެންވީމާ، އެ މަޤާމު ހަމަ ހުރަހަކަށް ދިފާއުކުރުން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު ދެން. އަޅުގަނޑުމެން ވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީ ހަދާފައި މި މަޤާމު އޮންނަން ޖެހޭނީ. އެއީ އެއް ނޫން ކަންކަމުގެ އެކަން ކުރަންޖެހޭ އުސޫލެއް.

މުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު ޢަބްދުލްޤައްހާރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑުވެސް ތަންނަވާލަން އުޅެނީ، ފަހަރަކު އެޖެންޑާ އައިޓަމަކަށް ތަފުސީލާއި ރަނގަޅު ކަންކަމުގެ. ބައެއް ޕާޓީތަކުން ސަބްސިޑީގެ ވާހަކަ ނޫން ކަމަށް ވިސްނުމުގައި ސަބްސިޑީގެ ވާހަކަފުޅު ވިދާޅުވީމާ. މިހާރު އެއް ވަނަ އައިޓަމުގައި މި ބިލު ކަންތައް އަޅުގަނޑުމެން ކުރަން ނިންމާ ކަމަށް ވަނީ އެކަން ނިންމާފައި 2 ވަނަ އައިޓަމަށް ދިއުން ކަނޑައެޅިއްޖެ. އެހެންވީމާ، 2 ވަނަ އައިޓަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބަހުސްކުރުން ވަނީއެއް. ދެން 2 ވަނަ އައިޓަމުގައި ޕްރޮޕޯޒަލް އައިސް އަޅުގަނޑު ވެސް ތައްޔާރު ބާރުން ވާހަކަ ދަކަށް. އެއީ 2 ވަނަ އައިޓަމަކީ މިހާރު މި ކޮންސެންސަސް ވެގެން އުޅޭ މައްސަލަ. އެހެންވީމާ، ރިޔާސަތުން ގަބޫލުކުރެވޭ ކަމަކަށް ވަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަރުތީބުގައި އެއް ވަނަ އައިޓަމަށް އިޖުތިމާޢީ ކުރިމަތި ބާރުވެރި ނުކުރެވޭ. އޭގެ އޮޅުމެއް ޚިޔާލުތައް ހުށަހެޅުމަށް. އެހެންވީމާ، އެކަން ނިންމާފައި އަޅުގަނޑުމެން 2 ސަބްސިޑީތަކުގެ ޕްރޮޕޯޒަލަށް ދިއުން ކަނޑައަޅާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ސާފު، އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެޖެންޑާގެ ފުރަތަމަ އައިޓަމުގައި ކުރިއަށް މި ދަނީ. ދެން ތަރުތީބު ކުރުމުގެ މައްސަލަ މި ބާރުތަން ވިސްނަވާފައި މި އިން އަންގަވާފައި އޮތް ގޮތަކަށް މި ނިންމަވާ ގޮތަކަށް އެޖެންޑާ ތަރުތީބު ކުރުމާއި ހުރި ހުރިހާ މައްސަލަ އެއް މިހާރު މި ބައި އަޅުގަނޑު ސިޓީއެއް ތަޢާރުފުކޮށްފައި. ސާފު، މިގައި އެޖެންޑާ އައިޓަމު 1 ގައި އަޅުގަނޑު މި ފޮނުވާލެވޭނީ މިގެ ބޮޑުތަކެއް ވަރުވަރާވެގެން ދަށުދަށުވެގެން. މިގެ ކުރީ 2 އަހަރު މި މައްސަލަތައް ހަމަޖެހޭކަމުގައި ވަރަ ޕްރޮޕޯސަލްތަކަށް. ދެން ޕްރޮޕޯސަލްތަކަށް މި މަސައްކަތަށް ފުރަތަމަ އަހަރު ހަމަޖެހިފައިވާ ދުވަހު މި މަސައްކަތް ހަމަޖެހިފައި ވެގެން އަޅުގަނޑުމެން އިޖުތިމާޢީ ގޮތަކަށް ފުރުޞަތު. ދެން މި މީހުން ވަރަށް ފަސޭހަ ކަމެއް މި ކަމެއް. އޭގެ ފުރުޞަތު. ފަސޭހަ ސަބަބަކީ މި އޭގެ ތަރައްޤީ ދިރާސާ ބަޖެޓަކީ ވެސް އޭގެ ހަމަހަމަ އެ މިހުންނަ. 3000 ރުފިޔާ ނަގާފައި ކޮންމެ އަހަރަކު މި ހުށަހަ ދަތުރުވީ

ރާއްޖޭގައި އޮޑިޓްކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރައްވަން. އެހެންވީމާ، އެ މީހުން ވަރަށް ބިރުގަންނަ ކަމެއް މި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ނުބައި ތުހުމަތަކަށް އެ މީހުންގެ ނަން އަރާފާނެތީވެ. އެހެންވީމާ، އެ މީހުން ވަރަށް ފަސޭހަ ކަމެއް މިއީ. ދޭން އެހެންވީމާ، އެމީހުންނާ އެކައް ވާހަކަ ދައްކައިގެން އަޅުގަނޑުމެން މި ހަމަޖެހުނީ މިދިޔަ 2 އަހަރު ވެސް. އެހެންވީމާ، އިމްތިޔާޒުތަކު ހަދައިދިނުމާ މިއީ ވަރަށް ބޮޑަށް ނަޒާހަތްތެރިކަމެއް މި ކަމަކީ. އެ އިންޓަނޭޝަނަލް އޮޑިޓް ޕްރޮސެސް. އެއީ އެ މީހުން އަދި ރާއްޖެތެރޭގެ މީހުން އަދި ވަކި ބޮޑެތި ފަސޭހަކަން ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ބޮޑުވެސް. ދެން، އެހެންވީމާ، އެއީ ޒަރޫރީ އިޖްރާއަތުތަކުން. ކޮރަޕްޝަން ބަލަން ހުރިން. އަދިވެސް ޒަރޫރީ މިދިޔަ 2 އަހަރުވެސް އެކަން ކުރި މީހުންނާ ވާހަކަ ދައްކައިގެން، ކުރިޔަށް ފަރާތްތަކާ ވާހަކަ ދައްކައިގެން އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ކުރުވީން. ދެން އަހަރު ކަމަށް ޓްރާންސްޕެރެންސީ ކަރަންޓް އިމްޕްލިމެންޓް ކުރަން. މި 3 ކަންތައް މިހާރު މި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ފުރި ހުރުމަތްކަން.

މުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު އަބްދުލްޣަފޫރު ވާހަކަދައްކަވަން:

ޝުކުރިއްޔާ ރިޔާސަތުގެ ރައީސް. އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު ދެއްވުމަށްޓަކައި ޝުކުރިއްޔާ. އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީ މި ދައުރުގައި ކޮންމެ ފަރާތަކުން މި އޮޑިޓްކުރުން މިފަދަ ހަމަ ހުރި ފުރުޞަތެއް ގެނެސްދިނީ ވާހަކަ ދައްކައިގެން އެކަން ކުރީތީ ބޭނުމީ އެކަން ހަމަޖެހިކަން.

ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދު ވާހަކަދައްކަވަން:

އަޅުގަނޑުމެން މިހާރުވެސް ދައްކަމުން ދަނީ މި ކަންބޮއްބޮއް ދުވަހު ފުރަގަ ފޮތަށް، އެ ފޮތަށް ކަންބޮއްބޮއް ކުރަންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެން ކުރަ ކަންބޮއްބޮއް ކުރަންޖެހޭ ވަރަށް ބޮޑު ފުރުޞަތުތަކައި އަދި މާލިއްޔަތު ފުރުޞަތު މީހުން ހުރިގޮތައި ހުރި ގޮތާއިދުބަލާ މި އެއްބިއްލާހި ވަރަށް ރަނގަޅު ބަލާ ހަދާފައި. އެ ކޮބުން ޝާހިދު ވެސް ފަހަރެއް ކުރުވުނީ އަޅުގަނޑުމެން ނުހުދާ މުޤައްރިރު ކުރިން މިކަން ކުރި ދުބައި މީހުން ގޮސްވެ ވާހަކަ ދައްކައިގެން ބޭނުން ޤަވާއިދުތަކުން މި ހަމަޖެހިފައި. އަޅުގަނޑު ވެސް ފުރުޞަތު މި ބަލަން ކުރުދެއް ވެއްޖެއްޔާ އިޖްރާއަތުތަކުން އެ ކަރަން ޝަރުޠުތަކާ ބަހައްޓާ ގޮސްސުވަން އެ މީހުންގެ ބޭރުއިން މި ކުރިއަށް އެ ދޫކޮށް ފުރުޞަތު ބަހައްޓަން ދޫކޮށް. އެ ދީން މި ބަލަން މުޤާރިޒީ އޮޑީ ބަހައްޓަން އެ ދޫކޮށްފާ މި ބަލަން ގޮސްވެއި ވެސް. އަދި ފުރުޞަތުތަކައި އަންނާނީ ނުބެނެވޭ ވެސް، މި ބަލަން ގޮސްވެގެން އެކަން ކުރެވިދާނެ. އެހެންވީމާ، އެ ޒަރޫރު އެކަން ކޮންމެ ވަކިން ވަންޏާ އެކަން އެހެން އެކަން ބަހައްޓަން އެކިދާން ހަމަޖެހިފައި ކުރިޖެހޭ މި ކަން މި ކުރަނީ ބައްޓަންކޮށްގެ މަޖިލީހު މުދަލުކޮށްގެން ކުރާ ކަންބޮއްބޮއް މި ކުރަނީ ވަރަށް 2 ފުރު ފުރުޞަ ބަހައްޓަ

ގޮތަކަށް ކަން ބޭނުމް ފުދުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ ހަމަ މި ޤާނޫނު ފާސް ވިދާޅުވި ގޮތަށް މި އިޢުލާނުކުރެވިގެން މި ކަން ކުރަން.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ، އެހެންވީމާ، އެ އިސްލާހަށް ހުށަހެޅި ތާއީދު ލިބިފައިވާ އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އިއްތިފާޤު އެބަ އޮތްތޯ؟ އިއްތިފާޤު މިއަދު ކުރާ ގޮތަށް އިނގޭތޯ. ނަޝީދު ދެން ނާޝިޒް.

<u>އަލިފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޝިޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ މުޙްތަރަމް ރައީސް. އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ ޤާނޫނުގެ ވާހަކަތަކަށް ތާއީދުކުރަން. ދެން، އޭގެއިތުރުން އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރާ މި ސަރުކާރު ކުންފުނިތަކުން ވަރަށް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ޖިހާނަށް ފާސްކުރަން. އެއީ މި ސަރުކާރުން މި ވަގުތަކު ނުދާނެތޯ؟

<u>ހުޅުމީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ. ދެންމެ މުޙައްމަދު ވިދާޅުވެއްޖެ އިޤްތިޞާދުކޮޅުގެ ވާހަކަ ފުރިހަމަވީ އަދި ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ގޮތުން އަދި ފެނިދާނެ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދު ކުރަން. ދެން، މިހާރުގެ ޤާނޫނު އަދިހަށް ރަނގަޅު ހުށަހެޅުންތަކެއް ނުކުމެ އެއް ކަމަކަށް ފެނިއްޖެ. ދެން، އަޅުގަނޑު ޤާނޫނުގެ ދުވަހުވެސް ގޮތަކަށް ތަނުގައި ފެނިގެން ފެނިވަޑައިގަތުމުން ކުރާ ކަންތައް. އެ ޤާނޫނު ފެނިގެން ބަޔަކު އަދި ނަގަންވީ ހަމަ އެކަކަށް ބަލައިގެން ފަރާތަކަށް އެކަކަށް ކަންތައްތައް ކުރާނެ. އެހެންވީމާ، އެއީ އިޞްލާޙު ނުހުނު އަޅުގަނޑު ހިތަށް. ހަމަ އިޢުލާނުކުރެވިގެން އެ ކަންތައްތައް ކުރިމަ އިނގޭތޯ ރަނގަޅު.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ، އެހެންވީމާ، އެކަންތައް އެ ގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދަނީ. ދެން މި ސަރުކާރު، ސަރުކާރު ކުރިއަށްދާނެ. އާދެ ހަމްޒާ.

<u>ބިލެތްފަހި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ހަމްޒާ ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ، މި ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ ގިނަ ބޭފުޅުން އެ ވިދާޅުވުން އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ ފުރާ ޖާއަމު އިޢުލާނުގެ ކުރަން. އަޅުގަނޑު 2 ވަނަ ނުކުތާއަކަށް ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ މިއާދު 2 މަސް ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިކަން ނިމުމާ މި އޮތީ. އެހެންވީމާ، މި ކަމުގެ ކަނޑައެޅި ވެފައި އޮތް ކަމެއްތޯ ނިމުމަ މީގެ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް، ކަރައިތޯ، ޔަޤީންތޯ

މިކަން ނުވެ މި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނާ ނުވަތަ އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ ސުވާލެއް އަޅުގަނޑުމެންނާ ފުރާއިން އަންނާނެ ސުވާލެއް ނުވަތަ ރައްދިއްޔެން ވެސް ކުރާނެ ސުވާލެއް. އެހެންވީމާ، މިގޮ ސަބަބު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ބަލައިލަން. އެހެންވީމާ، ދެން 3 ވަނަ ނުކުތާ އަކީ ސިޔާސީ ކުރިއަށް ވެސް އޮތީ ހަމަ އޮޅިގެން ކުރަމުންދާ. އެހެންވީމާ، އެ ސިޔާސީ ބެލުމަށް ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑުމެން އެއަށް އިތުރު ބައެއް އިތުރުކުރަން ފުރުސަތު ހަމަ ނުވަތަ އުނިކުރަން ފުރުސަތު ހަމަ އެކަން ކުރުން އަޅުގަނޑަށް ފުރުސަތު ކަމެއް. އެހެންވީމާ، ކުރީގެ ސިޔާސީ ބެލުމަށް ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑުމެން އެއަށް އިތުރުކުރަން ފުރުސަތު ހަމަ ނުވަތަ އުނިކުރަން ފުރުސަތު ހަމަ އުނިކުރާ ގޮތަށް އަޅުގަނޑަށް ފުރުސަތު ވާހަކަ ދަންނަވަން. އެހެންވީމާ، އެ ހުށަހެޅުން އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން އެ ގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންދަން.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ، މި އޮޅިގެ ފާހަގަކުރުމުގައި ވާ ގޮތަށް އެކަން ނުކުރެވި ވަނީ. ދެން އެންމެ މަޖިލީހުގެ ސަބަބަކީ ރިޕޯޓު 2 މަހަކަށް ވާނީ. ދެން، ރަޙްމަތުގައި ރިޕޯޓު އަހަރުގެ ކުރިން ޖެހެންޖެހޭ މަހުގެ ތެރޭގައި އެކަންކަން ނިންމާފައި އޮތް ނަމަ ރިޕޯޓުތެރޭގައި ވެސް އެބަހިމެނޭ ކުރެވިއްޖައިސް. އެހެންވީމާ، މިދިޔަ އަހަރު އެކަން ނިންމާފައި އޮންނަނަމަ. އެހެންނަމަވެސް، އެކަން އޮތީ ނުނިމި. އެހެންވީމާ، އެއީ އާގެ ޖަވާބެއް. ދެން ސިޔާސީ ޤާނޫނު އަޅުގަނޑު ކޮމިޓީއާ އެބަ އޮތް. މި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރީ 2 އަހަރު ވެސް ހަމަ މި ފާހަގަކުރެވުނު އޮޅިގެ ރިޕޯޓުގައި ހަމަ އެއްވެސް ކަހަލަ މައްސަލަ އެއް ނެތް އިނގޭތޯ. އެހެންނަމަވެސް، ފަހުން އެންޓިކޮރަޕްޝަނުން މި އޮޅިގެ ކުރައްވާފައި ފޮނުވި ރިޕޯޓުގައި ވިދާޅުވި 6 މިލިއަން ރުފިޔާ އެބަ ގެއްލިއްޖައޭ މި ސްޓޭޓް ފަންޑުއެއްގެ ގޮތުގައި ބޭންކު އޮފް މޯލްޑިވްސްގައި 2008 ގެ ބަޖެޓުން ބާކީކުރެވުނު. އެ ފައިސާ އެއް ވެސް ނެތް. ދެން އޮޑިޓަރުން ކައިރީގައި އެދިފަ ބެލި ހަމަޖެހިފައި އޮތީ ބިލުތަކަކަށް ދައްކާފައޭ. ބިލަށްހަމަޖެހިގެން އޮތީ އެ ބެލުނީސް ޖެހޭ ކަމަށް ދައްކާފައޭ، މި ތަންގައި ލިޔުމުން ވެސް އެބައޮތް އެހެން. ބިލަށްހަމަޖެހިގެން އޮތީ އެ ބެލުނީސް ޖެހޭ ކަމަށް ދައްކާފައޭ. ދެން، އަނެއް ކަމަކީ އަޅުގަނޑަށް މި ވަރަށް ފަހުން އައި ރިޕޯޓުން އަނެއްކާ ފުރިއްޖެ ރާއްޖެ އިން ބާރުގެ ބޭނުކުރުން އަޅުގަނޑަށް ހިފަނީ އޭ.ޖީ.ބީން، ނޫނީ އައި.ޖީ.ބީން މި އޮޅިގެ އޮޑިޓް ސްޓޭޓްމަންޓްތަކުން ކުރަންވާގެން ދިން 5 ވައްކަ ޖާގަ ވެސް އެ ބާރުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފުރުޞަތެއްގެ ގޮތުގައި އޮތްކަން އިނގޭތޯ. މި ރިޕޯޓުގެ ތެރޭގައި އަދި ލިބިދިނުމެއް މިއީ. ދެން، މިހާރު މި ކަންތައްގަނޑު ތެރޭގައި އެ އެކައުންޓު ބަލަހައްޓާތީ ހަރަދު ނުވެ ހުރި ފައިސާ ވެސް އަނބުރާ ދައްކާފައި އޮތީ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން އެއްކަލަ ބަޖެޓާ ގުޅޭ ގޮތުން ފޮނުވި ރަޖިސްޓްރާރ ޖެނެރަލްގެ ތެރޭގައި ހުރި އެކައުންޓް ކޮމާޝަލް ބޭންކުން އަޅުގަނޑުމެން އެންގިދީ ނުނިމޭ. މަސައްކަތް އޮޑިޓްގައި ނޫނީ އެކައުންޓް ނުވާތީވެސް ދެއްކީ. އެހެންވީމާ، އާއެކެއްގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު އެނގިފައި މިއޮތީ 5 ވައްކަ އެއްޗާ ޖާގަގެ

ގްރާންޓެއް ލިބިފައި އޮތް ކަމަށް. އެ ގްރާންޓުން މުވައްޒަފުން ރާއްޖެ އިން ބޭރަށް ފޮނުވައިގެން ތަމްރީން ކުރަމުން ގެންދިޔަކަމާއި އެއީ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ ޑިސްކަސްކޮށްފައި ނުވާ އެއްބަސްވުމެއްކަން. ދެން މިހާރު އޭގެ ބާކީ އިނީ އަޅުގަނޑު ހަނދާންވަނީ އޮންލައިންޕްރެސް ހާސް ޑޮލަރު. އެ މިހާރު އަނބުރާ ދައްކާފައި އެ އެކައުންޓު ކޮމްޕެންސޭޓް ކޮށްދީ. އެހެންވީމާ، އެހެރަ އެހެރަ ކަންކަން މި އޮޑިޓަރުންނަކަށް ވެސް އެނިގޭ އެއް ވެސް ނެތް. އެހެންވީމާ، އެ އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވިފައި އޮތް 2 ކަމެއް އެއީ. ދެން އަޅުގަނޑަކަށް ނޭނގޭ ނަސޭހަތް އެކަން އިނދިވަޖެއިގެންނެވި ގޮތެއް. އަޅުގަނޑަކަށް ވަރަށް ފަހުން ހާމަ ކޮންމެވެސް ޑިޕާޓްމަންޓުން ފޮނުވި. އަޅުގަނޑު ހަނދާންވަނީ ބަޖެޓަށް މަޖިލީހުން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން ބަޖެޓް ފާސްކޮށްފައި ހުރިހާ އެކައުންޓެއް ކޮމިޓީކުރާ ބޮޑުމަ ދެން އެނގި އެންމެފަހު ކަމަށް އެއީ. އެހެންވީމާ، ކުރި ފަހަރުގެ ސްޓޯރު އެބަ އޮތް. ދެން އެއާ އެއްގޮތަށް ކުރި އޮޑިޓް ރިޕޯޓަކުން މިހިރަ ފާޅުވެފައި ހުރި ކަންކަމެއް ފެނިދާ އެއް ނެތް. އެހެންވީމާ، އެ މައުލޫމާތު ދީ ބޭފުޅުންނާ ހިއްސާ ކޮށްލާފައި އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ހާމިނަން ފުރުސަތު އަރުވަން.

މުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ހަމީދު އަބްދުލްޣަފޫރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ހިތަށް އަރަނީ ނޯމަލް ފައިނޭންޝިއަލް އޮޑިޓް ހަދާ ކަމަށް ވަންޏާ ނުފެންނަ ބައެއް ކަންތައްތައް ވަކި ކަންތައްތަކެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ހަދާނެ ކްރިމިނަލް އޮޑިޓް ހަދާނެ ބޭނުމީ ކަމަށް ވަންޏާ އެ މީހުން ކުރާން. ދެން މިފަދަ ގޮތަށް ހުރިހާ އޮޑިޓަރު ފުރުސަތުތަކާ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލްގެ ޕްރޮސީޖަރު ޓްރާންސްޕެރަންސީ ދެއްވައިގެން ކުރާ ކަމެއް ވިޔާ، އެ މީހުންނާ އިސްވެ ކުރިމަތިލާ އޮޑިޓް ނުހަދާނެ އެއްވެސް ކަމެއްގައެއް. އެއްވެސް ކަމެއްގައެއް އެ މީހުން އިސްވެ ކުރިމަތިލާ ޖިނާއީ ހުކުމަށް. އެ އިންސްޕެކްޝަން އަޅުގަނޑުމެން ސްޕޯޓިވް ދެކެނީ. ދެން، އެހެންނަމަވެސް އެއާއެކު ވެސް އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުން ވެރިއަކާ އޮޑިޓް ހަދާ ކަމަށް ވަންޏާ ހަމަ ސަސްޕެކްޓް އާއި އެކްސްޕޯޒްކޮށް އާ ބަލަން އެބަޖެހޭ. އެހެންވީމާ، ސަސްޕެކްޓް އަދި އޮޑިޓް އޮފީހުގެ ސަސްޕެކްޓް އަދި ކޮބައިތޯ ފުރަތަމަ އޮޑިޓުގައި ވެސް އޮންނަންވާނީ ބެލިފައި. ފައިނޭންޝިއަލް އޮޑިޓް ހެދިކަމުގައި ވިޔަސްވެސް. ބަޖެޓް ޕާސްކުރަން އޮޑިޓް އޮޑިޓަރަށް ފައިސާ މި ދިނީ. އަނެއް ފައިސާ އޮތް އަދި ސްޕެޝަލް ކޮމިޓީގައި ވިޔަސްވެސް ބިޑަރުންގެ ކުރުމުގައި ވިޔަސްވެސް އެހެން ކަމަކަށް ބޭނުންކޮށްފި ކަމަށް ވަންޏާ ވެސް އެ އެކްސްޕާޓުން ސަރުކާރު ސަސްޕެކްޓް އާ ދަސްކުރަން ބަލާފައި އޮތް ކަމަށް ވަންޏާ ހަމަ މި ފިޔަވަޅު އޭ.ޖީ.ބީ ފަންޑުގެ މިބައި ވެސް ވަންނަޖެހޭން. އެއީ ހަރަދުވާ ހިނގާފައި އޮންނާނެ. އެ ހަރަދުތައް ލާރި ހޯދި ކިހިނެއްތޯ ބެލުމުގައި އޮންނަންވާނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ބޭނުމީ ހަމަ މި އިންޑިޕެންޑަންސާ ގުޅޭ ނަމަވެސް ހަމަ ގަދަ ބިރެއްގެ ސަލާމަތް އެ މީހުން އެކަން ކުރަން ބޭނުން ނުވެއްޖޭ. ދެން ބެލެންސް އަމުދުކުރުމުގައި އެންމެ އެކަމުންބެހޭ ވާހަކަދެއްކީ. އެއީ ސްޕެސިފިކް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މި ރަނގަޅު އިންސްޓިޓިއުޝަންސް ދިނީ ކަމަށް ވަންޏާ އެއީ ކުރިމަތިލާ އޮޑިޓް ޖެހޭ ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް އެއީ

އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ހަމަ މި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް މިނިވަން މުއައްސަސާއަކަށް ވެފައި ދައުލަތުގެ ހުރިހާ ތަނެއް އޮޑިޓު ކުރަނީ އެ ތަނުން ކަމަށް ވާތީ އެއީ މިސާލު ދައްކަންޖެހޭ ބައެއް ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑެއް ހެޔޮޔޯއް ނުކުރަން މި ޚާއްޞަކޮށް ބުނަންޏާ ސަބްސިޑިއަރީ ކުންފުނިތަކުން އޮޑިޓް ކުރަން މި ސްޓާފުގެ ތަރުތީބުގައި ހިމަނާކަން. އެއީ ކުރީގައި މި ފުރުސަތުގެ ގަސްތުގައި އޮންނާނީ ގަވާއިދު އެބަ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ ހަމަ ސްޓާފުގައި ހުރި އެއްޗިހި ބަލާފައި މިފަދަ ހަމަ ފަދަފަދަ ބަޖެޓުން އިން ހަމަ ސްޓާފު ކަންތައްތަކެއް މިފަދަ މި ހަމަ އޮޅުވާލައި ކުރީގައި ބޮޑުވެގެން ކުރިމަތިލާ ބަޔަކު ސަރުކާރުގެ ކަނޑައަޅާ ސަބްސިޑިއަރީ ކުންފުނިތަކުން ހަމަ ބަލަހައްޓާ ކަމަށް ވާނަމަ ސަބްސިޑިއަރީ ކުރިމަތިލާ ހަމަ ހަމަ ބަލަހައްޓާ ހުރިހާ އަޅުގަނޑު ފެންނަނީ.

<u>ބިއުރޮކްރެޓު ދާއިރާގެ ގޮންޖެހުން އަބްދަލު ހަމްޖާ ވާހަކަދައްކާލުން:</u>

އާދެ، މި 3 ނުކުތާ. ފުރަތަމަ ނުކުތާ އަކީ މި އަޅުގަނޑު އޭން ރުކުނުގައި އަރާފަން ބޫނުން މިދިޔަ އަހަރު ނިމުނުއިރުގައި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގައި އައްވަސް އެޖެންޑާ އެއް ކުރިމަތިލައި ވޯޓު 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި މި ބެހެއްޓިފައި ކަން. ޖެނެރަލް މަސް ނިމުމުގެ ކުރިން އެކަން ސަރުކާރުން. 2 ވަނަ ނުކުތާ އަކީ މިހާރު މި ދެނެގަ ފުރަގަކުރައްވައިދީ މުޤައްރިރު ރިޕޯޓު މަނިކުފާނަށް ކޮންމެވެސް ގޮތަކަށް މައްސަލަތައް ތިމާވެށީގެ ބޮލުގައި ވޯޓު 5 ލައްކަ ޖަލްސާއަށް ކޮންމެވެސް ތާރީޚް އޮޅުބަރު ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ ފަރާތުން ބަޔަކާ ބަލާފައި މި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ދެން ރަސްމީކޮށް ސަރުކާރު ގެދޮރު، މިހާރު އެ ބަޖެޓުތަކަށް ނަގާފައި ހުސް ޖަލްސާ އަސާސީ ގެންސް. އެ މައްސަލަތަކާ ތިމާވެށީގެ މަޖިލީހުގެ ރަސްމީ ނިޔާމުގެ ބޮޑުއިންތި. 3 ވަނަ ނުކުތާއަކީ އަޅުގަނޑު ފުރަގަކަށްވަން ބާރުންފަދަ ދެންމެ ދި ވިދާޅުވި ކަހަލަ ނުކުތާތައް ހިމެނޭ ސަރުކާރުގެ ކަން ކަހަލަ ގޮތަކަށްތޯ ބަލާ، އެކަން އެ ސަރުކާރުގެ ހިމަނާ ގޮތަށް. ދެން އަޅުގަނޑު މުޤައްރިރުގެ ސަލާމަތްކަމަށް ގެންނަން ބާރުންފަދަ މި 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ). (ނ) ގައި ބެހެއްޓި މާލީ ހިސާބުތަކާއި އެކަށައަޅާފައިވާ ޖެނެރަލް އޮޑިޓް ހިސާބުތަކާ ގޮތް ބަލާ ރިޕޯޓް ކުރުމަށް. މިއީ ޖެނެރަލް ސަރުކާރު. މިދި ދެން އަޅުގަނޑުމެން ފުލުހުންގެ ހިމަނާފައި އަދި އެ ގެންދަން އެކަށީގެންވާ އެއީ އަޅުގަނޑު ހިމެނޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ސަރުކާރުގެ ބޮޑުބައި ހިމެނޭ. އެހެންނަމަ ނަމަ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެހެން ކަންކަން ފުރަގަކުރުވައިދިނުމާ ހާލަތު އެ ވިދާޅުވާ ގޮތަށް ކުރިމަތިލާ ޖެނެރަލް ނުވަތަ އެހެން ބާވަތެއް ޕްރޮފެޝަނަލް ޖެނެރަލް ގެންދިއުން، އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އަދިވެސް އެއް ފަހަރު ހުށަހަޅަން މި ޖަލްސާ ކުރުކޮށް މަސައްކަތް ގެންދިޔުމަކީ މިގެ ކުރީގައި ކޮންފަރާތަކުން ސަރުކާރުގެ އިތުރުން މިދިޔަ ހަފުތާގެ ހިސާބުތަކާ އެކަށައަޅާފައިވާ ޖެނެރަލް ބޭނުންކުރަން ހިމަނާފައި ގޮތަށް ބެލުމާ ގުޅޭ ބަޔައި ރިޕޯޓުކުރުމަށް. މި ސަރުކާރުގެ ބޮޑުބައި މި ވިދާޅުވާ ކަހަލަ ކޮންމެއަކަށް ކަންތައްތަކަށް ކަހަލަ ގޮތަކަށް ވެ މިކަން ނިސްބަތް ގޮތަށް ސަރުކާރުގެ އިސްލާ މި ހިސާބުން ނިންމާ އިތުރު މަސައްކަތް ކުރިއަށް ދިއުމަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

އާދެ، މިހާރު ސްކޯޕު މި ބޭފުޅުންނަށް ސަރވިސްދެއްވުމުގެ ކޮންޓްރޯލްވެސް އިނގޭތޯ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ބަލާބާ ދެނެގަ މި ވިދާޅުވި އަޅުގަނޑުމެން އެ މައްސަލަތަކުގައި ރިޕޯޓް ބަލައި ރިޕޯޓްކުރަން ޝަކުވާއެއް އާދޭ ގޮތުގައި ހުށަހެޅޭ ޝަކުވާތަކާ އެ ފިޔަވަޅުތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ހިންގުމަށް ރިޕޯޓް ނުކުރެވޭ ހުށަހެޅޭ ޝަކުވާތަކުގެ ހިލޭ މަސައްކަތް ހުރި އެ ހިންގާ ރިޕޯޓު. މި ދިޔަ އަހަރުގެ ފަހު ކުއްޖަކުގެ ރިޕޯޓް. އޭގެތެރޭގައި، އަޅުގަނޑުމެން އެ އާއިލީ ހާލަތު ދެނެގަނެ މި ބޭފުޅުންނަށް ގަވާއިދު އަޅުގަނޑުމެން މުއާމަލާތް ޖަމާޢަތް އާއިލާ އަޅުގަނޑުމެން ގެނެސްދެނީ. ދެން މިދިޔަ އަހަރު ނިމުނުއިރުގައި މި މައްސަލަ އެޖެންޑާ ކޮށްފައި ނުވާ 16 އަހަރު ވުމުގެ (ނ) ގައި އޮތް މައްސަލަ އެއް. އޭނާ ކޮންމެ އަހަރެއް ވެސް ޖުމްލަ އަޅުގަނޑުމެން އެ ކަންތައް ދިޔައީ 2 އަހަރު ވެސް ކުރި. ދެން މި ޖަހަރު މި މާލޭއަތޮޅު ކޮޅު މި އާ ގޮތުގައި ގެދޮރުން އަޅުން ފަސްވެގެން މިހާ ބޭނުމަށް ފަސްވެގެން މި ދިޔައީ. ދެން އެހެންވީމާ، މި ސޮލިޔުޝަން އަޅުގަނޑުމެން އިޖުތިމާޢީ ޚިދުމަތްތައް އިންޓަރނޭޝަނަލް މިހާރު. އެހެންވީމާ، އިޖުތިމާޢީ ޚިދުމަތްތަކުގައި ކުރިއަށް ގެންދެވިދާނެ. ނާޝިޒު ދެން ނަޝީދު.

އަލިފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޝިޒް ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ވެސް ޤާނޫނުގެ ފާހަގަކުރެވުނު ޗާޓު ކުރިއަށް ގެންދެވުނު ކަމަކާއި ގުޅޭގޮތުން ރިޕޯޓް އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރެވިފައި ހުރި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ހުރި ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ ތެރެއިން އާ ކޮމިޓީ ބަލާއިރު ކަނޑައަޅާފައި ކޮލެކްޓިވް ޒިންމާގެ އެބަ ދުވަހު. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ގާނޫނުގެ ތަރުތީބު މި ސޮސައިޓީގެ ރެކޯޑިން 16 އަހަރު ފުރިގެން ނުވާއިރު. ދެން އެހެން ބައެއް ކަމަކީ ސޮސައިޓީ ބަލާއިރު އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހެޅި ކޮށްލިއްވާ ކަމުގެ. އޭނާ ޖެހުނު ކަމަށް ސޮސައިޓީ ބަލާއިރު މިހާރު މި ޚާއްސަ ކޮށް ހުށަހެޅި އިންތިޒާމް ކަންކަމުގެ ފުރުޞަތު ދޭ އިން ޚާއްސަ ޖުމްލަ ތަނަވަސް ޚާއްސަ އަކަށް ޚާއްސަ. މިހާރު މިކަހަލަ ޤާނޫނުގެ ކުރިއަށް އިންސާނީ ޙައްޤުތަކާއި ކަމާބެހޭ ފުރުޞަތު ދެވިދާނެ. އެހެން ފާހަގަކޮށްލެވުނު މިހާރު ޙަޤީޤަތުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ޤާނޫނުން ތަފާތު ކަމެއް ނުވާ ގޮތަށް ހިމެނޭ ޤާނޫނު ޢިބާރާތް ދެއްވާފައި އޮތް. އެހެން ޤާނޫނަކީ ޤާނޫނުން ޤާނޫނު ކަޓާބެހޭ ހަމަ ކަމެއް. ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން ޙަޤީޤަތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ދިރާސާކުރުމުގެ ރަޖިސްޓަރީ އާއި ބޭނުންކުރާ ތަނުގެ ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ގޮތަށް. ޤާނޫނީ ނަންބަރު މިހާރު މިފަދަ ޤާނޫނުގައި ފާހަގަކޮށްލެވުނު ސޯސަލް ބަލާއިރު ސިޔާސަތުގައި ހިން އަރިސްކުރި ކުރިން ފަހުން އާދޭ ޙަވާލުކުރެވޭ ޤާނޫނު ސިފައިން ޤާނޫނު ސިފައިން ހިމެނޭ ކަމަށް ޚާއްސަ ބަލާއިރު ނާޒާ އެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ނިޔާ ނިޔާ. ދެން އަދި ބާރުއަޅާއިރު އެކުލެވޭގޮތް ބޭނުން ޒުވާނާ އެ ނަމް ކަމަށް ފާހަގަކުރެވޭ އެއީ އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަކިން ބޭނުން ކުރެވިދާނެ ކަމެއް. ބިލުގެ ބަދަލުތަކުގައި ހުރި އިތުރު ކުށްތައް

ރިޕޯޓުގައި އެ ރިކޮމެންޑޭޝަން ނުކުރުމަކީ އެއީ މާނައަކީ ބާރުލިބިގެންވާ ނޫނީ. ނޫނީ (ދ) ގެ ދަށުން އަޅުގަނޑުމެން

މިކަން ފެންނަކަށް އެބަހުރި ޕަބްލިކް ސާވިސްގެ ސިފަ. އެ މުޅިން ހިފާނެ ކަމެއް. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން

މިއުޅެނީ ބާރުލިބިގެންވާ ދައުލަތް. އެއީ އެންމެ ބޮޑު އެންމެ ފުރަތަމަ ޕްރޮސެސް އެއް ދައުރުގެ ގޮތުގެ ބަލަން. ބޮޑު

އެންމެ ފުރަތަ އެއް ނުވާނެ އެކަމަށްޓަކައި ބަލައިގެން ހުއްޓާ އެ ބަލައިގެން ރިޕޯޓެއް ނުކުތުމަކީ މަގާ. އެހެންވީމާ،

އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ބަޔަކަށްޓަކަ މަސައްކަތް އެއް. ކުއްލިގޮތަކީ އެ ޢިލްމީ ރިޕޯޓުގައި އެކަން ނުހިފުނީ މި

ދިޔައީ. ޢިލްމީ އަޑުއަހާ އެ ކަމުގައި ޖެންޑަރވެރިކަން ނޫނީ ޢިލްމީގެ އަޅުގަނޑުމެން އެއްޗެއްހެން ކުރި ޢިލްމީގޮތް.

އެހެންވީމާ، މި އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭ ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ އާދޭސްގެ

ވާހަކަފުޅަށް ތާއީދުކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ހުޅުމާލޭ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ޢިއްޒަތްތެރި ކުރިމަތީ އަދި ސަރުކާރު ހަމަ މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެބަ އޮތް.

އެހެންވީމާ، ދަރަޖާ އެ ސިފަގޮތް ގޮތަކުން ހަމަ މި ގޮތަކުން ކުރިއަށް ގެންދަންޖެހޭނީ. ދެން ކުރީގައި ޢިއްޒަތް ޢިއްޒަތްތެރިން

ޢިއްޒަތްތެރިކުރު ނުފެނުނު ކަންތައް ބޮޑުމަ އެއީ އަދި ވަކި އިޝޫ އެއް. އެހެންވީމާ، މި ޤާނޫނުކަން އަޅުގަނޑުމެން

ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކުރަންޖެހޭނީ ޤާނޫނުގެ ސަރުކާރުގެ ބެލެހެއްޓުން. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ކުރީގައި ޢިއްޒަތްތެރިވި ރިޕޯޓު

އަދިއިރު އެބައި ނިންމުނު ފަހުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކަން ފަހަރެއް ކުރުވުމަށް އެކަން ބަލަންޖެހޭ އެއީ ވަކި އިޝޫ

އެއް. އެއީ މި ޢިއްޒަތް ކުރާއިރު ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ނަޒަރު. އެކަމަކު، މި ޤާނޫނުން ކުރަންޖެހޭ

ކަންތައް މި ސަރުކާރުގެ ބެލެހެއްޓުން ކުރަންޖެހޭ. މިއީ ސަރުކާރު އިދާރާ ވަކިވެރިކަން އެ މިނިސްޓަރު އިދާރާ

ކަންތައްތައް ހަމަޖެހުން އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައެޅުން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ނަޒަރު. ދެން

ކުރީފަހަރު ޢިއްޒަތް ރިޕޯޓު މިސަރުކާރު އެއިސްލާމް މި ޢާމު ފަސްދުވަހު 2009 ގައި ހުށަހެޅިފައި. އެހެންވީމާ،

އަޅުގަނޑުމެން މިހި ބަޖެޓުގައި އަޅުގަނޑުމެން މިހި ގެއިއްޔާމުން އެ މިނިސްޓަރު ސިފަވެތިކަން އެ ކަންތައް ކުރުން

އަޅުގަނޑުމެން އެއް އަހަރު ވިއްސު ނުވެފައި ޢާމު ޕްރޮވޯ އަޅުގަނޑުގެ ސިފަވަޔާ މިއަދާ ހަމައަށް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް

މިގެ މަސައްކަތް އެ މިހެން ޢިއްޒަ ކުރީއިރު އަޅުގަނޑުމެން އިތުރު ޢިއްޒަތް ކުރަންޖެހޭ ކުރިމިނަށް ޢިއްޒަތް ނޫނީ

އެހެން ކަހަލަ އިންވެސްޓްމަންޓް ހިންގަންޖެހޭ ނުނިމޭ އެއީ އަޅުގަނޑުމެން މި ރިޕޯޓު ބަޖެޓުގައި ކުރަންޖެހޭ

ކަމެއްހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ތިޔައަށް ކޮމެންޓެއް ކޮށްލަން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކަން އެންޓި ކޮރަޕްޝަންގެ ރިޕޯޓް އައިމަ ލިބުނީމަ އަޅުގަނޑުމެން އެ ސްޓާފު ލިޔުމުން ކުރިން އޮޑިޓަރުންނަށް ފޮނުވިން. އެލިޔުން ލިޔުމުން ޖަވާބު ވެސް ދިން. އެއީ އެ މިހުންނަށް އެކައުންޓަބިލިޓީ ކޮންޓްރޯލްކުރެވޭނެ ގޮތް. އެއީ ވާހަކަ އަދި މުދިން އެ ހަރުދަނާކޮށްދިނުމަށް އެ ބިލްތައް ދައްކަން ހުރި ފަރާތަކަށް. ޖީއާ ބެލެންސް. އާދެ ލިޔުން ފޮނުވާ މި ބޭނުން ހުއްޓެވި އަބަދުވެސް ސަފީރު.

މުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު އަބްދުލް ހަކީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ނާޝިދުގެ ވާހަކަފުޅަށް ތާއީދުކޮށްލަން. އެއީ ސްކޫލުގެ ބޯޑުތަކުގައި ރިޕޯޓު ހުށަހެޅުނު ކުލަސްތަކާ އެންމެންނަށް ކަމަށް އަޅުގަނޑުވެސް ފަހަރު އަޅުގަނޑު ހަމަ އެހެންކަމުގައި ދައްކަވަމުން ދިޔަ އަޅުގަނޑުމެން ހުއްޓުވި ކުރިއެރުމަށް މިހެން ދަނީ އެހެންކަމުން ނުކުރެވޭތީ ކުރަން އަދި އެބަހުރި. ދެން ބައެއް ކަހަލަ ހޮސްޕިޓަލުގައި އެހެން އިބްރާހީމް އަޅުގަނޑުމެން ދެމުން ބޭނުންވާ ފުރާ މިނިސްޓަރު ދުއްވަމުން.

މިހާރު ވެސް މިގައި ވެސް މި އެންމެންނަށް އެހީވެސް ހިނގާފައިވާ ގޮތް މެދު ބަލައި ރިޕޯޓް ކުރަން މި ބޭނުން. އެހެންވީމާ، މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ ޖަނަރަލް އެއް އެއީ. އެހެންވީމާ، މި ހިނގާފައި ވަނީ ގޮތުގެ ހުށަހަޅާފައި ރަށްތަކަށް ފޮނުވިފައި ކުރެވެނީ ކަމަށް ވަންޏާ ކުރިމަތިލާ އެ ކޮމިޓީ ހުށަހެޅުމަށް ފަހު ނުނިމިދާނެ ކޮށް ހުސް ފާހަގަ ކޮށްދޭނެ ދައުރުގައި ގޮތް ސަބަބަށް. އެއީ ކޮމިޓީގައި ހުރި ކަމުގެ މައްސަލަތައް ސަލާމަތް ކުރެވޭނެ ގޮތް ފާހަގަ ކުރެވޭ ގޮތް.

ކަމަށް ވަނީ އެކަން ކުރުނު ކަމަށް ވަނީ ސަރުކާރުގެ މުއައްސަސާތަކާއި ކުރިމަތިލާ މައްސަލަ. އެއީ ރިޕޯޓްގެ ހުށަހެޅުމުގެ ބޭނުމަކީ ކުރިއަށް ދެމުން ވަނީ ހިނގައިދިޔަ އިޖުތިމާއީ ދާއިރާ ދިރާސާ ކުރުމަށް ވެސް މި އެންމެންނަށް ފުރަތަމަ މަޝްވަރާގައި ކުރީގެ ކަމަށް ވަނީ ދެން މި ކާމިޔާބު ދިރާސާ ކުރެވޭނެ އިން ހުށަހެޅުމަށް ދެން މި ކޮމިޓީ އިން ހުށަހަޅައި ދެން މި ގޮތަށް ހުށަހެޅުނު ކުރުމަށް ދެން.

ބައްލަވާ ވިޔަފާރި އެކަމާ ކުރެވޭނެ އެފަދަ ކުރިމަތި އަޅުގަނޑުމެން އަދި ކުރިމަތިލާ އެ ދެ ރިޕޯޓް ދިރާސާ އަޅުގަނޑުމެން ރިޕޯޓެއް ކުރުމަށް މި ކޮންޓްރޯލްކުރައްވާ ކަމަށް ވަނީ ކޮމިޓީގެ ފަރުވާތެރިކަމާ އެ ކަމާ ކުރުމަށް ދެން މި ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ކަމަށް ވަނީ. އެއީ ދައުލަތުގެ ފުރުޞަތުތަކެއް.

އެހެންވީ، އާދޭހުން މި ޙާލަތު އޯޑިޓް އިސްލާމީ އެހެން ރިޕޯޓުގެ ކުރަ ކުރިއަށް ކުރިއަށް ފުރުޞަތު. ފުރުސަތަކީ މި ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރެވިދާނެ އެކަން އެހެން ބިލަށް ދިޔައީ ރިޕޯޓުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދިނުމުގައި އެކަން މައުލޫމާތު އިންޑިޕެންޑެންޓް ވީމާ އަޅުގަނޑުމެން ނަގާ ކަންތައްތަކާއި ދެކެން ސަރުކާރު ވަނީ. ސަރުކާރުގެ ބައިވެރިވުން އެ ބިލު އަދި ހުށަހެޅި ކަމަށް ވަނީ ކުރިއަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެންމެ ހަމަޖެހުމަށް ދާނެ މުސާރަތައް އަޅުގަނޑުމެން ކޮށްފައި އެއީ މަސައްކަތްތަކުގައި އެއްބަސް ވުމަށް ބެލުމަށް ނުދެން އަޅުގަނޑުމެން އެހެންވެސް މި މަސައްކަތް ކުރަން ވޭތުވެދިޔަ ބަޔަކު ކަމެއް. ހުރި މަސައްކަތަށް ބެލުނީމަ.

އެހެންވީމާ، އޮޑިޓު އޮފީސް ހިނގާފައިވަނީ މި ޤާނޫނުތަކާއި އެއްގޮތަށް ބަލަން. އޮޑިޓު ޖެނެރަލް ފުރަތަމަ އޮޑިޓު އޮފީހުގައި ހަރަދުކުރެއް ކުރަނީ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ވެސް ބެލުން އެބަޖެހޭ. އެހެންވީމާ، އޮޑިޓަރުގެ ރެކޮމެންޑޭޝަންތައް އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރުގެ ތަންފީޒީ ދާއިރާތަކުން. އެއީ މި ޤާނޫނުގައި ދިޔައީ އޮޅި ކުރިން ބަދަލު ކަމަށް ހަމަ އަޅުގަނޑުގެ ވިސްނުމުގައި ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވާ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބޭނުން އަދި ފާހަގަކުރަން ބޭނުން ކަމެއްކަމަކީ މިނިސްޓްރީގައި މި ޤާނޫނާ ދެކޮޅަށް ކުރިއަށްދާ ރަޙްމަތުގެ ފާހަގަ ކުރުމާ ގުޅިގެން އަދި ރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުގެ ކަންތައްތައް. ދެން ތިމާގެ ކަމެއްގައި ބަލާއިރު މުހިއްމު ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ މި ސިޔާސީ ފިކުރުތަކާއި ރިޕޯޓުތަކުގެ ތެރެއިން ފެނިގެންދިޔަ ކަންކަމަކީ އެއީ ރާއްޖޭގެ ދިވެހި ރައްޔިތުން ހިތްވަރާއެކު ކަމެއް ކަމަށް ބަލައިގެން ފާހަގަކޮށްލާ ބަދަލުކުރުމަށް. އެއީ މިއަދު ބަޖެޓުގެ ކުރިމަތިން އަޅުގަނޑުމެން ވިދާޅުވާ ގޮތުގައި ދަރަނިބާރު ދިޔަ ރާއްޖެ. މިހާރު މި ސަރުކާރުން ކަނޑައެޅުނު ބަޖެޓުގެ ބޭނުމަށް ކޮށްފައިވާ ކަމެއް މީހުން ހުރި ކަމެއް. ދެން މުޅި ރާއްޖެ ހިފެހެއްޓުމުގެ ގޮތުން ބަޖެޓުގެ ބޮޑެތި އަދަދުތަކެއް މި ބޭނުންކުރަމުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ފެންނަނީ ކަމަށް ހަމަ މި ކަމުގައި ހުރި މަސައްކަތްތަކުގެ އަސާސީ ހަމަ މި ސިޔާސީ ފިކުރުތަކުގެ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކަމަކީ ބަޖެޓާ ގުޅިގެން އެ ކުރެވޭ ކަންކަމަށް ހުރި ވިސްނުމުގެ ސިޔާސަތު ހިފެހެއްޓުމަށް ބަދަލު ގެނައުމަށް މީހުން ކަމަށް ކަމެއް ދެކެން. ކަމަކީ ހިތްވަރު ބަޖެޓާ ގުޅިގެން ފާހަގަ ކުރުމަށް މި ކުރިއަށްދާ ކަންކަމެވެސް ކޮށްލަން. ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ ބަޖެޓުގެ ތެރެއިން މި ކަންކަމަކީ ރާއްޖޭގެ ބަޖެޓް ގާއިމްކޮށްގެން ކުރިއަށްދާ ކަމަށް ފާހަގަކުރަން. ބަޖެޓާ ގުޅޭ ގޮތުން ކަނޑައެޅުނު ބަޖެޓުގެ ރާއްޖޭގެ ބޭނުމާއި ބަޖެޓަށް ބަދަލު އަޅުގަނޑުމެން ގެނައުން ނުވަތަ ކަމަކީ ބަޖެޓުގެ ތެރެއިން މި ބަދަލުތައް ގެނައުމަށް. އަޅުގަނޑު ހަމަ އެހެން ކަމަށް ދެކެން ވިސްނުމަކީ ރައްޔިތުންނާ ގުޅިގެން ބަޖެޓް ހުށަހެޅުން. ބަޖެޓުގެ އަދި އަޅުގަނޑުމެން ތަރައްޤީ ކުރުމަށް މި ބަޖެޓުގެ ތެރެއިން ފާހަގަކޮށްލަން.

ނޮޅިވަރަމް ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަސްލު އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން ކުރަނީ އަޅުގަނޑުމެން ޕްރޮފެޝަނަލް ކަމުގައި ކުރިއަށް. ޝުކުރިއްޔާ، އެއީ އެއް ނުން ކަންތައްތަކުގެ އަޅުގަނޑުމެން ހިތާމަ ކުރަން މި އެއް ކަމަކީ. ދެން ދެން މުޅި ރާއްޖޭގެ ވާހަކަ ކަމަށް ބަޖެޓުގެ އަޅުގަނޑުމެން އެކި އިންތިޒާމުތަކަކީ ދިޔަ އެ ވިދާޅުވި ބާރު އެއީ. ދެން އެ ހާލަތު ހަމަ ފަރާތްތަކުން އެހެން ވިދާޅުވާ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް. ގަވާއިދު ޚިލާފަށް ކަމަށް ކުރި ބަޖެޓާ. ދެން ޝުކުރިއްޔާ، އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުގެ ރައީސް ތަފާތު ފަރާތްތަކުގެ އެއްބާރުލުމާއި ބަޖެޓް ދެން ރައީސް ކަމުގެ ވަނީ. އެ ރައީސް ކަމަށް ބަޖެޓް ހުށަހެޅުމުގެ ގޮތުން ދެން އިތުރު ބަދަލުތައް އެބަހުރި ވިދާޅުވެ އަޅުގަނޑުމެން ބަޖެޓާ ބެހޭ ޤާނޫނުގައި ގެނައުން އެއް ބަދަލު ހަމަ ވިދާޅުވި

ބައްދަލުވުމަށް ވަޑައިގެންނެވި ސެމިނަރު، އެ ބޭފުޅުން ވިދާޅުވި ތިމަންނަމެން އިޖުތިމާއީ ވެސް ޓީޗަރު ގްރޫޕް އިލެކްޝަންގެ ގޮތުގައި ދުވަސްވަރު ތަކުރާރުކުރި ކުރިމަތިވާނެ ފަރާތްތަކާއި ގުޅިގެން. ދެން އަޅުގަނޑުމެން އެހެން ގޮތަކަށް ފިޔަވަޅު އަޅަމުން ދިޔަ ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ. ދެން މާލީ ފަރާތުން ކޮމިޓީ އަށް ވެސް އަދި ސަރުކާރުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން ރަނގަޅަށް ބެލުމަށް ލާރި ގޮތުން ތިބި އިޖުތިމާއީ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ދަނީ ޚިދުމަތްތަކާއި ބެހޭ އިތުރު ކަންތައްތައް ރާވަމުން. މިކަން ވަރަށް ބޮޑަށް މަސައްކަތް ކުރަން ޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެން ހުރި މަގު، މިހާރު ވެސް ސަރުކާރުން އެޖެންޑާގެ ދަށުން ހުށަހެޅުމަށް ފަހު ލިސްޓަކަށް ބަލައިގެން ދިރާސާކުރަމުން ދަނީ. މިކަމާ ގުޅިގެން ކޮމިޓީން ފާސްކުރަން އެކުލަވާލަން ހަމަ މުހިންމު ކަމެއް. މިހެން ފެނުނު ޤާނޫނު ގޮތުން ހުށަހަޅާ ކަމެއް ދަންނަވާލަން. އަޅުގަނޑު އެ ޕާޓީ ދިރާސާ އެގޮތުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ ބާބުތަކުން ވާހަކަ ދައްކަމުން ދިޔަ އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނީ ގޮތުން ހުށަހަޅައިދެވޭނެ ކަމަށް. ޝުކުރިއްޔާ.

އޭދަފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙުމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ވެސް ހާދިސާގެ ވާހަކައަށް ތާއީދުކޮށްލަމުން އެކަމުގައި ދިމާވާ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާނީ ބޭނުންވާ މިހާރު މިތަނުގައި ކުރަމުން ގެންދާ ކަންކަމާއި މިގޮތުން ބަލައިލާއިރު އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ ކަމެއް ކުރަމުން ދިޔަ ތަނެއްގައި ވަރަށް ސަމާލުވާ ފާހަގަކުރަން ކަމެއް އަޅުގަނޑު އޮތް އިދާރީ ގޮތުން ކަންކަން ނުބެލެހެއްޓޭތީ ޖަވާބުދާރީ ކުރުވުމަކީ ނުކުރެވޭ ކަމެއް ކަމަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ދެކެނީ. މިގޮތުން ކުރުމަކީ ގިނަ ވާހަކަތަކެއް ކުރިމަތިވާ މަސައްކަތެއް. މިދެންނެވި ހުށަހެޅުމަށް ޕްރޮސީޖަރގެ ޤަވާޢިދަށް ތަޢާރަފް ކޮށްފައިވާ މި ޤާނޫނު ގޮތުން ހުށަހަޅައިގެން އަޅުގަނޑުމެން ހޯދުމަށް ހުރި މަގު ހުޅުވިގެން. ޤާނޫނު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު ދިރާސާކުރަމުން ދަނީ. ސަރުކާރުން މި ކަމަށް ބަޔާން ކުރި ކަންތައް ގަބޫލުކުރާ ކަމުގައި ޤާނޫނަކުން ކަނޑައަޅައިދީފައި ނުވާތީ އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވޭ. އަޅުގަނޑު އުޅެނީ ހަމަ ސަލާމަތުން ފުރިހަމަ މަސައްކަތެއް ކުރަމުން ދިޔައީ. ހަމަ ކަމެއް ކުރަން ބޭނުމީ ކަމެއް ކަމަށް ވެސް ބެލުމަށް، އަޅުގަނޑު ދެކޭ ގޮތުގައި މިކަމަށް ކުރިން ދެކެވޭ ކަމެއް. އެގޮތުން ވާހަކަ ދައްކާ މި ހަމަ ފަރާތުން ބަލަންޖެހޭނެ ގޮތް ހުށަހެޅުމަށް ތަފާތު. މިހާރު އަޅުގަނޑު ވެސް ބޭނުން. ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން ރަނގަޅު ކަމެއް ވެސް ނުވޭ. މިގޮތުން ބަލައިލުމަށް މި ކަމުގެ ގޮތުގައި ވެސް އެކަމެއް އަޅުގަނޑު ދަށުން ހިމެނޭ ގޮތަށް ގެނެވޭނެ ކަމެއް ވެސް ނެތް. ހުށަހެޅުމެއް ކަމެއް ވެސް ކަމެއް ވެސް. ކަމެއް ވާހަކަ ވެސް ކުރެވިދާނެ ގޮތެއް ބަލައިލުމަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ދަނީ. މިގޮތުން ކުރަމުން ގެންދާ ވެސް ނިންމާފައި ބަލައިލުމެއް. އަޅުގަނޑު ވެސް ކަމަކަށް ވާހަކަ ބެލެހެއްޓުން. ކަމެއް ކުރުމަށް ވެސް ނިންމުން އިސްލާޙު ހުށަހެޅުމެއް ވެސް ނެތް. މިއީ އަޅުގަނޑު ބޭނުމީ.

މިކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރަނީ ހަމަ ވާހަކަ އެއް ނޫން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އޭގައި ހަމައެކަނި އޮތް އިޝްތިހާރެ އިނގިރޭސީ އެ ލާރި ލިޔުންތަކުން އިނގޭނަމަ ނޫނީ އެ ލާރި ލިޔުންތަކުން އިނގޭނަމަ އަޅުގަނޑުވެސް ބޭރުމީހުންގެ އަނބަކާއި އެ ދަރިން ލާރިގެ އެކްސްޗޭންޖަރ ދެއްކި ހުރިއިރު ގެނައުމުގެ ފުރުޞަތު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބުނީސް. އެ ތަނުން ލިބޭނެ އެއްޗެއްތަކުން ލިބިފައި އޮތް އެއްޗެއްތަކުން އިނގޭނަމަ. އެ އިޝްތިރާކު އޮތީ. ދެން އެ ހަމަ އެއަށްވުރެ ބޮޑުގައި ވެސް ހަމަ މި ބަޖެޓުގައި ހިމެނިފައި ނެތް ގޮތަށް ވެސް އެ މިހުންނަން ފާރި ލިބިދާނެ. އެހެންނަމަވެސް، އެ ލިބިފައި އޮތްކަން ހާމަކުރިނަމަ އަޅުގަނޑުމެން ހިތާމަ އަޅުގަނޑުމެން ބޭރުމީހުންގެ އަތް ދިނުން ފައިސާއަށް އުނިއިތުރު ގެނައުމުގެ ފުރުބަތް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޮތްނަމަހެން. ދެން އެހެންވީމާ، އެ ސޮސައިޓީ އޮތީ ވާރުގެ ތެރެއަށް މި ބޭރުމީހުންގެ ރިޕޯޓުތަކާއި ބޭރުމީހުންގެއަށް އެ ލިބުނު ގޮތެއްބާވައި ނޫނީ މުޅި ބޭރުމީހުންގެ ކަންތައް ހިނގާދާގެ އެ އޮޅުވާލެވޭ އާއި ފާކަލު ބޭރުމީހުންގެ ކަންތައް ހިނގާދާގެ ތަފްސީލުތައް ހިމެނުން ކުރިއްޔާ ވާނީ.

<u>ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ހާމިދު އަބްދުލްޣަފޫރު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

މިގައި އަޅުގަނޑު ހިތަށް އަރަނީ މި ސޮސައިޓީގައި އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ބޮނޑުވި ކަންކަމުގެ ހަމަ މި މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނާ ހަމަ ވަރަށް ކޮމްޕްލެކްސް މި އެޖެންޑާގެ ކަންތައްތައް ކަނޑައެޅި ހުރިގޮތައި ދެން އެޖެންޑާގެ މުނައްޒަމްކަމާ މި ހަރުދަނާ ހުރި މުނައްޒަމްކަމާ އެއްވެސް ބަރާބަރު ހުއްދަ ނަގާފައި ހުރި އެއްކޮޅަކަށް އިސްކަންދޭ. މިއީ އާދައި ބަޔަންދޭ ކަންތައްތަކެވެ. މި ނުބަލާހި ކަންތައްތަކުގެ މި ކަންކަން މި ވަނީ. ދެން ކުރިގައި ކުރިޔަށް ހުރި ޤަވާޢިދުތަކާ ޢަމަލުކުރަން ކުރުމަށް ބަރަކާތްތެރި ހުރި އެއްވެސް ޤަވާޢިދުތަކާ ޤަވާޢިދުތަކާ ފުރުޞަތުގައި އޮތީ ނުކުރެވޭ. ފުރު ނުކުރެވިފައި ކުރުފުރިހަމަކުރުމަށް ނަމޫނާ ޔައުމިއްޔާ ވެސް އޮތް ބަޔަންދޭ ކަންތައްތަކެވެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ބޮނޑުވި ހަމަ އެއްވެސް ކަރަދު ޖިސްމާނީ ޢަމަލު އޮތް ނުކުތާތަކަކީ ނޫނީ ނުކުތާތަކަކީ ޤާނޫނުއަސާސީ ކުރިމަތިލާ އާޖެލާ ދޫގެ އެއްވެސް ޖާގަ އެއް އޮތް ކަމަކީ ފަސޭހަ ކަމެއް އެ މަޢުލޫމާތު އެއް އިތުރަކަށް މިގައި ހިމެނޭ އަޅުގަނޑުގެ ހިޔާލު ސޮސައިޓީ މިގައި ޒާތީ ރާއްޖޭގެ ކަންތައްތަކެވެ. އެއްވެސް ކަރަދު ޖިސްމާނީ ޢަމަލު އެއް ނުކުތާތަކުގެ ސަރަޙައްދުން އެ ކުރީ ވަރު އޮވަރު ދިޔަން ނުކުތާތަކުގެ ސަރަޙައްދު ޤާނޫނުއަސާސީ ކުރިމަތިލާ އާޖެލާއް ފުރުޞަތުތަކާ ކަރަދު ކަމެއް އެއްވެސް ޒާތީ އެއް އޮތް ކަމަކީ އެ ރިސާލަތު އާޖެލާ ރިޕޯޓެގެ ނޫނީ އާޖެލާގެ ސޮސައިޓީ އެއްބަސްވެވޭ ކުރު ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ބޭނުންވަނީ މިގައި ލިޔަން.

<u>ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޙަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ، މިތާނގައި ފާހަގަކުރެވޭ މި ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް ކޮންމެވެސް ބައެއް މީހަކު ނުބަލަން އުޅޭ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް ބަލަން. އަޅުގަނޑުގެ ނުކުތާއަކީ ޕްރޮޑަކްޓް ކޮންމެ އަހަރަކު ކުރަން ކަމެއްގެ ތެރެއަށް

ޢާއްބަ ކަންތައްތައް އަންނަނިވި ވަކިން. އެހެންނޫނީ ކޮށްދު އަދަދަކު ސަރުކާރު ކޮށްދު އަދަދަކު އެ އޮންނަ ޤާއިމު
ސަރުކާރު އޮންނަންޖެހޭނެ. އޮފީހުގައި އާދައިގޮތުން ދި ފާރަވެރިކަމާ ކުންފުނިތަކުގެ އެއީ ތަފާތު މަސައްކަތެކޭ.
އަންހެނުން ނުދަންނަވާން އެއްގޮތަކަށް ވެސް ވާހަކަ އަޅާ އެކުލަވާ ގެންދަވާ ކުރެވޭ ފާހަގަކުރި ކުރި ކުންފުނިތަކުގެ
މިސާލަކަށް، އާންމު ގެދޮރުފުށް ގަނޑުގަނޑު ގެދޮރުފުށް އިސްވެރިކަމުގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތައް ކުރުވާ ހުރެ ގަނޑުފަށް
ރައްޔިތުންނަށް ކުރިމަ އެ ނުލާހިކު. އޭގެން ނުބައިވީކަން. އެ ހަމަ ހުރި ކަމެއް ވެސް ބައިވެރިވުން
ހިންގުމ. މިހާރު އަންހެނުނ މި ދަންނަވާން މި އޮޅު ނުކުތާ އަޅާ މި ޕާރުކުނ ބަލާ ކުންފުނިތަކުގެ އަންހެނުން
ހުންނަނީ ވަކިން. ދުން ޢާއްބަ ކުންފުނިތަކުގެ ވަކިން. އާދޮން ދުން ވެސް މި އަންނަ އަދަދު ވެސް
ބަލައިލިމަ ސަރުކާރު މަސައްކަތުން ވަމުން ކުރުކުރާން އަންހެނުންގެ ނުދަކާން. އެހެންނަމަވެސް، އެއީ އަންހެނުން. ދުން
އަންހެނުން ދަންނަވާދެން މި އެކުދި އަންހެނުގެ ފާހަގަކުރެވުނު ގޮތުގައި އާދަޔާ ފާހަގަކުރަން ބަލާގޮތުން އާދަޔާ
އާދިއްޔަ ގެންގުޅުއްވާ ދުރުހަދާއިރު ސަރުކާރުގެ ކުންފުނިތަކުގެ ސަރުކާރުން އަދި އަދާކުރާ ބާރުވަކަށް އާދަޔާ ގަނޑުވަރު. އެއީ އާންމު އަދި
އެ މިއަދު އޭރުގައި ބާރު. ދުން މާރުއްޔަތު ކުއްޖާ އިސް އިޤުކު ބަލަހައްޓާސް ހަޖަޕާރު ފާހަގަކޮށްދުވާ
މާރުއްޔަތު ކުއްޖަށް އެވަރު ސަރުކާރު އެއްދޫ ގަނޑުފަރު ބޭނުން ވެއްޖައްޔާ ދުން ނުވަތަ އާދަޔާ ބަލަހައްޓާސް
ދަރިން މާރުއްޔަތު ކުއްޖާ އިސް އެއްދޫ ބަރަބަރު ގަނޑުފަރު ބޭނުން ވެއްޖައްޔާ އެއީ ވަކި މަސައްކަތު އެއް. އެހެންނަމަވެސް،
އެއީ ރަނގަޅު ނުލާހި އެއް ނޫން. މިހާރު ފާހަގަކުރެ އާދަޔާ ގަނޑުވަރުން ވެހިކަލެއްގެތަކަކާ ބާރު އެއީ އެއްގޮތަކަށް
ވެސް. އެހެންނަމަވެސް، އަންހެނުން މި ދަންނަވާ ނުކުތާއަޔާ މިކަމުގެ ސަރުކާރު މިހާރު އޮތް ގޮތަށް ނުވަތަ އެ ހުރަހަކުއްޔާ
އިތުރު ބާރުވަކަށް ގަނޑުވަރު ބައި އޮފީހުގައި ސަރުކާރުގެ ބައި ވަކިން އޮންނަން. މި ސަރުކާރުގެ. އާދެ،
މަސައްކަތްގެ ބަލާކުރި މަސައްކަތް އެއް ނުވަ އޮފީހެއް. މިސާލަކަށް، އަންހެނުން ސަރުކާރު ބާރުކަމާ ވަރަކަށް އެގެ
ކަސްޓަމް ވެސް ބާރުވާން. އެއީ އަންހެނުން. އެހެންނަމަވެސް، މި އަންނަ އަދަދު އަންހެނުން އަސްލުކާވެސް ހަމަ މި
ފާހަގަކުރި އަނބުރާ ވެސް ކުރަން ބުނޭ ކަމެއް މިއީ. އެކަމަކު، ކަންވެ ފަހަރަކު އާދަޔާ ގަނޑުވަރުވެ ނުންނާނުހުން
އަންހެނަކު ހިފަހި މިސާލަކަށް، އާ އާދަޔާ ގަނޑުވަރު ހުންނަހި. އެ ބާރުގާއެއް ނުހުންނާނު ކުންފުނީގެ ބާރުކަމި
ބާއްވާ ފަސޭއް. މިހާރު މި ތަނުން ބާރުވަންޏެ ކަށަވަރު ހުރިހާ އެއްވެސް ގޮތަކުން. އެއީ އެއް.އިއް.އޭ އަނބު ތަބާވުމަ.
އެހެންނަމަވެސް، ދުށުން ނުހުރިހާ އެއާ ބާރު. އެހެންނަމަވެސް، އެއީ ތަފާތުކަމާއެކު ގޮތަކަށް ތަފާތު އިޝާރާތް ގޮތަކަށް
ވަކިދިއައިމަ އަންހެނަކު ހިފަހި މަސައްކަތުގެ ފަސޭހަވާފަދަ އެ ޕްރޮސެސް ވަކިދަން. އެއީ ސަރުކާރުގެ ކާސް އެއް.
އަންހެނުންނަށް މި ސަރުކާރު ތަނުގަނޑު ވެސް ބާރު ސަރުކާރުގެ ކުންފުނިތަކުގެ ގޮތުގައި ފާހަގަކުރުއްވާ އެ
ކުންފުނިތަކުގެ ހަމަ ބާއްވާދިން. އެހެންނަމަވެސް، އަންހެނަކާ ނުފެށޭ ސަރުކާރު އެ މިދާގުޅިގެން މާ ދިގުކާން ވާހަކަ
ދައްކާނެހާ ކަމެއް އެ ޢާއްބަ ގޮތްކަން ހިމެނުމުގެ ކުންފުނިތަކުގެ ހިމެނުމާ މެދު އަންހެނުންގެ އެއްވެސް ކަހަލަ
އޮބްޖެކްޝަނެއް ނެތް. އެހެންނަމަވެސް، އަންހެނަކު ފެންނަ ގޮތް މި ދަންނަވާލީ އިންގޮތް.

ނޮޅިވަރަމް ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑެކަށް ހަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް ފާހަގަކޮށްލަން އަޅުގަނޑުމެން ސިޔާސީބަޔާނަކީ ވަކި ކަހަލަ ފުރުޞަތެއް ކުރިއަށް ކުރަންވެގެން މަސައްކަތްކުރަމު ކުރަން އުޅޭ ކަމަށް އިނގޭތޯ. މާދަމާ ވެސް ޖަލްސާގައި އެޖެންޑާ ކޮށްފައި ނުހުންނާތީ މިހާރު އެ ހުށަހެޅި ބޮޑުވާ އެ މަޖްލީހުގައި. އެހެންނަމަވެސް، އެ މުއައްސަސާ އޮންނާނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މުޅި މުއައްސަސާގެ ކޮންސެޕްޗުއަލީ ދެއްވާފައި އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ނުފެނޭ ކުރަންޖެހޭ ވަރު ކަމެއް ކަމަކަށް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ، އެ ބޭނުމެއް މަސައްކަތެއްކޮށް ހުރެއްޖެއްޔާ އެ މަސައްކަތެއް ނުބައިކޮށްލާ ވެސް ނޫން. އެ ބައެއް ސިޔާސީބަޔާނެއް ގޮތުގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ހަދަން. އެހެންނަމަވެސް، މި ހުރިހާ ކަމެއްގެ ތެރޭގައި އަސާސީ ބޭނުންތަކުގެ ގުޅިގެން މިހާރު ޤާނޫނު ތަޢާރަފްކުރެވިފައި ނިޒާމުގައި ވެސް މުއައްސަސާ ސަރުކާރުމަތީކޮންޓްރޯލްވާކަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ސަލީމް، ޝާހިން ދެން ނާޝިޒް. އެއަށްފަހު ދެން އަޅުގަނޑު ނިންމާލާނަން އިންޝާﷲ.

ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަހުމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ދެންމެ ބައެއް ބޭފުޅުންގެ ވާހަކަފުޅުގައި އެ ވިދާޅުވި އިޢުތިރާޒަކީ ވެސް އެއްކޮށް ދަންނަވާލަން. އަޅުގަނޑުމެން ފަރާތުގައި ވެސް މިހާރު ހުރި ޤާނޫނު ޢަމަލުކުރަމުން ނޫން މި އުޅެނީ ޤާނޫނު ކުރާކަށް. އެހެން ހުރި ދުވަސްވަރު އެ ކަންތައް އެހާ އަދި ކުރާނީ. ދެން އެހެން މިހާރު ހުށަހެޅިއްޔާ އެ މިހާ އަދި ކަންތައް ހުށަހެޅީ. އެހެންވީމާ، މިއީ ދާއިމީކޮށް ކޮންމެ މިހާރު ހުއްޓަސް ހުށަހެޅިއްޖޭ ކަމުގެ އަދި ހުށަހެޅީ ކަމެއް. އެއީ ދަށުކަމުގެ ފަހިސާ އަދި އެ ފާރިއަކަށް ވެސް މިހާރު ހިއްސާކޮށްދީފައިވާ އޮޅި ކަމުގައި ވިޔަސް އަދި އޮޅޭގޮތް ބަޔަކު ކުރާ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން މި އުޅެނީ ކޮންގޮތަކަށް ނޫން. އޮޅޭ ބަލައިން ކުރާ ކަމެއް. އެއީ ކޮންމެ މިހާރު ހުއްޓަސް. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަމަށް ވިޔަސް، އަޅުގަނޑު ވިޔަސް އެހެން ބޭފުޅަކަށް ވިޔަސް. ދެން ހަމަޖެ އެ ވިދާޅުވި ފަދައިން ހަމަޖެ އެ ވިދާޅުވި އެއްކަމަކަށް އަޅުގަނޑު އެއްކަމަކަށް އިޢުތިރާފުވާނަން. އެއީ އޭނަ ހަމަ މެންބަރުންނަކަށް އިނގޭތޯ. އެ ހުރިހާ ތަކެއްޗަށް އާއި ދައުލަތުގެ ފައިސާ ހަރުދަނާކުރުމަށް ހުންނަ ގަވާއިދުތަކާ މި އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެ މަތިން. އެ ފުރުޞަތު ގޮތަށް ކޮށްދޭ ހަމަ އެއްގޮތަށް އެއްކޮށް ނުކުތުން. ޤާނޫނުގެ މަތީގައި ހުރިހާ ނޫން ޤާނޫނީ ގޮތަކަށް އެއީ. ޤާނޫނުގެ ދަށުގައި ހަމަ ވެސް ހުންނަނީ. އެހެންވީމާ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ ވެސް ދަށުގައި ހަމަ ހުންނަނީ. އަސަރުތަކެއް ވެސް ނުކުމެދާނެ މި

ގަވާއިދުތަކާއި ޤާނޫނުތަކާ ޚިލާފަށް މުޖުތަމަޢުގައި. ސަރުކާރުގެ ފަރާސާ ތިމަންނާ ގޭގައި އޮފީހުގައި 1 އަހަރު ދުވަހު ހަރުދަނާކޮށްފައި މި ތަނަށް ލާޒިމީ. އެހެން ނުހެދޭނެ. އެއީ އާނަ ހުރިހާ ގުޅުމަ އެއްޗެއް ނޫން. އެއީ ގަވާއިދާއި ޚިލާފަށް ހިނގާއި އެކީ ގަވާއިދުން އެއީ. އެހެންވީމާ، އެހެން ނުހެދޭނެ. އެހެންވީމާ، އެ ތަންކޮޅު އަޅުގަނޑު އިތުރުކޮށްލަން ބޭނުމީ. މިއީ އަސްލުގައި އިތުރު ވާހަކަ ދެއްކުމުގެ ފުރުސަތެއް ނޫން.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އާދެ، އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް މި ފާހަގަކުރެވުނީ މި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ކޮމިޝަނުން މުއައްސަސާ އަދި، މިހާރުވެސް އެބަ އިން އިނގޭތޯ ކާކު އޮތް ވަރަކާ ގެ ދުވަސް އަޅަމުގައި އެބައިން ނޫނޯތޯ. ރިޕޯޓް ކުއްޖަރީއިންސް ގެ ގަވާއިދުގެ ފައިސާނުން ރެއިޖިސްޓަރު. ޤާނޫނާއި ޚިލާފު ގަވާއިދަށް. އެހެންވީމާ، އެ އޮފިޝަލުން ދުޅޭނެ އެ ނަ ފުރުއޭކުރުމަށް އުޞޫލުން ނޫނޭ ބަލަނީ. އެހެންވީމާ، އެއީ ސަރުކާރު ޤާނޫނާއި ނުޖެހޭނެ. އެ ބާރު ބަޔަކަށް މީޓް ހުރެ ތަޢާރަފު ވީއްސެ އުޅޭނީ. އެ ބޭފުޅުން. އާދެ، ޝާހިން ދީން ސަލާމް.

<u>މުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިން އަބްދުލްޙަކީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ސިޔާސީ ތަރައްޤީގައި ޕްރައިވެޓް ބައި ޖާގަ ބައި އިތުރުވާނެ ބައި މިއީ އަޅުގަނޑުގެ ޚިޔާލު މަޖިލީހަށް އެއް ނޫން އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، މި ނިޒާމް ހަމަ ކަމަށް ހިޔާލީ. އަޒުއާނާ މިއީ ވަން އަދި ކަމެއް ވާނެ ނޫން އިނގޭތޯ. އެއްވެސް ކަރަކަ ހުރިމިނަތު އިންވެސްޓްމަންޓް ކޮށްގެން ސަރުކާރަކަށް ސަޕޯޓްކުރުން އިންވެސްޓްމަންޓް ޝަރުތަކީ ޕީޖީއާ ކުރާނެ ޕީޖީ އެއް ކަމަށް ފަރާތްތަކާ ހަމަ ކޮންމެ އިޤްތިޞާދީ ފިޔަވަޅެއް. އެހެންވީމާ، އެއީ ޤާނޫނީ ސަރުކާރެއް ވިދާޅުވާ ފަދައިން ދިރާސާ ކޮށްފައި ހަމަ ޤާނޫނީ ވީމައި އާ ކަމެއް ފެށޭ ކަމަށް ޤާނޫނީ ސަރުކާރުގެ ބައި ވެރިވުމަށް، ބޭސިކް ދިރާސާކޮށް، ދުން އާލާނުވެގެން ދަ
އެއްވެސް ކަމެއް ކުރާނީ ޤާނޫނީ ސަރުކާރުގެ ބިޑެވެއް އޭގެ ތެރޭގައި ޤާނޫނުގެ އިރުޝާދެއް. ތަނަވަސް ކަމަށް ޤާނޫނީ ހިނގާ ކަމަކީ ވިޔަފާރިއެއް ބިޑް ކަމަށް ނެރުނު ގޮތުން ޤާނޫނީ ވަރަށް ޤާނޫނު އަސާސީ ނުވަތަ ވަޒީފާ ތަކަށް ނުކުތް އަދި ދުވަހުގެ ޙާލަތު. ވިސްނާ ކަމަށް ވިއްސަކަށް ބަދަލު ދިޔައީ ސިޔާސީ ޤާނޫނުގެ ކޮމިޝަނުން ނަތީޖާ ވާން އަޅާލާ އިޖުރާއަތު ކަމަށް ވާ ބައި ވެރިވާ ގާނޫނުގެ ބިޑްތަކެއް ނެތިއްޔާ ވުޒާރާ. އަދި މި ކަމަށް ހިމެނޭ
އިތުރު ގަވާއިދާއި ޚިލާފަށް އެކަން ބޭނުންވާތީ ކުރިން ތެރެއިން ތިބިޔަ ޝަރުތުތަކުގައިއޮތީ ކަމަށް ކަރުދާސް ޖަހާއިރު. އެއީ ގަވާއިދާއި އެކުލަވާފައިވާ ކަމެއް ނުކުރެވޭތީ ކަމަކީ ކަމަކަށް ޕްރޮޕޯސަލްގެ މުއްދަތު ނުވަތަ އިތުރުގޮތަކަށް ދޭތެރެއިން ޤާނޫނީ ބެލުމަށް ނިސްބަތް ކަރާ ބަލަނީ ތަޢާރަފް ފޯމު އަސާސީއާ ބަހާއަތެއް. ކުރިން އެކަމަކު ކުރިއަށް ވަޒީފާ އާންމުކޮށް ހަމަ ނިމިގެން ވެސް ނޫނީ ބަޔަކު ސަރުކާރުން ދެއްކި ބަޔަކުވެސް މެދު

ބަޔަކީ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ. އާދަޔާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް. އެހެންވީމާ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އަކީ އެއްގޮތަކަށް ވެސް
އުފައްދާފައި އެއްގޮތަކަށް ވެސް ކުރުމުގެ ނިމި އަސަރު ފޯރުވާލެވޭ ދުސްތޫރުގައި ހުރި މިހާރު ނޫން. ދެން މި އޮޑިޓަރުންގެ
ޕްރޮސީޖަރތަކާއި އޮޑިޓަރުން ދުސްތޫރީ އެއްކުރުވައި. މިގޮތަށް މި ވާހަކަތައް ޒިންމާ ނަޑޭ ކުރާނެ ކާބަލުކަމާއި
ސަބްސްޓެންސިވް އުސޫލުން ދައްކަންހުރި ސަބްސްޓެންސް އުސޫލުން ދުސްތޫރުގައި އޮތް އެއްޗެހި އިންޓަރޕްރެޓް ކުރަން
އުފެދިފައި ވަރަށް ބޮޑު ބާރެއް. އެހެންވީމާ، އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް އަކީ އެއްގޮތަކަށް ވެސް ދުސްތޫރުގައި ލިބިފައި އޮތް ބާރު
އެއީ ހިފާ ދުސްތޫރީ އިޚްތިޔާރު ލިބިގެން ހުރި މިހާރު. އަޑުއަހަމުން ދަރިކަލުން ނޫނޭ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް މި
ބަރަށް ވަކިން ދައްކާ ބާރެއް. މިދަންނަވާ މަސައްކަތް މާލިއްޔަތު ދުސްތޫރު ވެސް ނަހަމަ. މިދަންނަވާ މިހިރަން
މުއައްސަސާއެއް. އެ މިހިރަން މުއައްސަސާގެ މާނައަކީ ނޫން މިހިރަން މުއައްސަސާ. ދުސްތޫރު ދުސްތޫރީކަމާ
ކަނޑައަޅާފައި ހުންނަ ހަމަ ގޮތް ޕްރިންސިޕަލްސް ބަލާއި ވެސް އަބަ ހުރި. އެހެންބަލަނީން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލުން
ފޮނުވާ ކުރަން ޖެހޭ އުސޫލުބަލާ ވެސް ހުރި. އަޑުއަހަމުން ދުސްތޫރުއަސާސީގައި ވެސް އެއްއަކު ލިބިފައި ހުންނަން
އެ ބަލަން. އެހެންވީމާ، އަޑުއަހަމު ދަންނަވަން މި އުޅޭ މުއައްސަސާ ސަލާމަތް ކުރުމަށްޓަކާ. ދެން އަނެއް
އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް ވެސް އަދި މިހާރު ވެސް ހުރިހާ ބާރުގެ ކޮންޓްރޯލް ކުރުމަށް އޮތް އަނެއް އޮންނަނީ
އޮންނަ ޕްރިންސިޕަލް ބަލާ ކުރުމުބަލާ ކަނޑައެޅިފައި. އެހެންވީމާ، އެއީ ވަކި މިހާރު ޖީއެލްއެން ކުރާ ކަމެއް ނޫން.
ދެން ގަވާއިދު ހިމާޔަތްކުރާ ނޫނޭ މިއީ ވެސް އަޑުއަހަމުން ޕްރޮފެޝަނަލް މަސައްކަތް އެއް އިރުގައި. އެ މަސައްކަތް
ގެންގުޅުއް ބަލަދިމާ، އިނގޭތޯ ހިމާޔަތްކުރާ ގަވާއިދާ އެއްމަޖިލީހަށް އެކަން ކުރިއްޖައި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އަޑުއަހަމު
މިއީ ޖާގަ ގޮތުން ދަންނަވާ ވަރަށް އެއް ނޫން. ހަމަ ކަންތައް އަށް ދަންނަވާލަން ބޭނުން ވަނީ. މި އިންސްޓިޓިއުޝަން
މަސައްކަތް ވީއެ އިންސްޓިޓިއުޝަނުގެ ތެރޭގައި ކުރެވޭ ކަންތައްތައް ރޯލް އެންމެ ބޮޑަށް އަޑުއަހަމުން އެކްސްޓަރނަލް
ކޮންގޮތް ދެކިގެން. އެކްސްޓަރނަލް ނުކުތާ އަޑުއަހަމުން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގައި ތިބޭ މެންބަރުން އަދިއެކަމަށް
ރިޕޯޓް ފަހައިވާން އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް މިހިރަން މިހާރު. އެއީ ބޭނުން ކޮންމެ އެއްކޮށް އޮޅުވާލައި ނުކުތުން. އަރުން
ރިޕޯ ކަމަށް ވަނީ އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް ގަވާއިދާ އެއްބަސްވުން ކޮށްގެން ކުރަމުން ބޭނުމެއް ނޫން. އޮޅުވާލަ
ހުށަހެޅުއްވި އެއްވާ ހަމަ ކުޑަކުޑަ މިހާރު ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އަރުން ނުކުތާތަކަށް. އެހެންވީމާ، ސުވާލުގެ
ކަންތައްތަ ކަމަށް ވަނީ އެއް ކޮންމެ ކަމެއް އޮޑިޓަރ ގެ ދެކޮޅަށް އެއް ކަމެއް މިހާރު ކުރަން ކަމަކު ކުރޭ. ދެން
އަނެއް އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލަށް ވެސް އެކަނިކަން އަރުން ކުރެވިގެން ނުވާނެ. އެހެންވީމާ، ދެން މިހާރު އަޑުއަހަމުން
މާލިދުނިޔޭ އެ މަސައްކަތް. ދެން ގޮތަކަށް ކޮންސްޓިޓިއުޝަން ލިބޭ ކަނޑައަޅާ. ޤާނޫނު ސުވާލުގެ ބޮޑުކަމި
ނަމަވެސް އަޑުއަހަމު ބޭނުންވީ. އެ ސުވާލަކީ ކޮންމެ އަހަރަކު ވެސް ދެވޭ ސުވާލަކަށް ވެސް. ދެން މި މުއައްސަސާ
އޮޅު ކުރުމަށް އަޑުއަހަމުން އިތުރު ފައިސާ ދާ މަސައްކަތް. މި ވެސް އަޑުއަހަމުން ފެނަކީ އަޑުއަހަމުންނަށް
ދައްކާ ހަމަ ބަޔަކާ ކަމަށް. ޔައުމިއްޔާ ފައިސާ ހަރަދު ނުކުރަނީ މިކަން ކުރަން. މިއީ ހަމަ އެއްވެ ބަހުސްތަން

ކުރަންޖެހޭ ކަންތައް އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑަކަށް ހިއެއް ނުވޭ ސްކޫލުގެ ތެރޭގައި ކުރިމަތިވާ އޮޖެބް އައިސްގެން

މިގެ 50% އިތުރުވެފައި ކަމަކަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މިހާރު ދަށް ކޮންސެޕްސަން އަތުވެއްޖެ

ކަންނޭނގެ. ދަށް އަޅުގަނޑުގެ އެއްވެސް މައްސަލަ އެއް ނޯޓް ޖެންޑަރު ސްކޫލް އޮފީހަށް ދަށް ސްޕެޝަލް ސްކޫލެއް

އޮފީހަށް ވަރަ ބައެއް ގޮތަށް. އެކަމަކު އެއީ ހަމަ ރެގިއުލަރކޮށް އެންމެޓީ ކުރާ ކަމެއް ގޮތަށް އަޅުގަނޑު ފެންނަނީ.

އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވީމާ، ކުރާ ގޮތަކަށް ނުން. ހަމަ ކޮންމެ އަހަރަކު ވެސް ކުރެވޭ ކަމަކަށް. އެއީތަން ދަށް އޮޑިޓް

މުއައްސަސާ ސަލާމަތުން އޮންނާނީ. ޝުކުރިއްޔާ.

އަލިފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޝިޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ މުޙްތަރަމް ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ދަރިން އެއްކޮށް އިތުރު ކޮންމެން ބޭނުން. މިހާރު ސްކޫލް އޮފީ ވަކި

އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވައިދީ އެއީ ބަޖެޓުގައި އެ އޮޑިޓް ހަވާލުކުރާއިރު އެ ހަވާލުކުރާ އެ މަސައްކަތުގެ ސްކޫލް

އަޅުގަނޑުމެން މި ދައުލަ ވަޒީފާ. އެހެންވީމާ، އޮފީސްތަކުގައި އެއިރު އެގައި އެ ހާލަތު އެހެންނަ ފެނޭ ބަޔާ

މަސައްކަތް ކުރެވޭނެ. އެހެންވީމާ، މި އަހަރު ވަރަ ސްކޫލް ލީޑަރޝިޕާ، މި އަންނަ އަހަރު ކޮންމެހެން ބޭއްވާލައްވާފައި

އެ ސްކޫލް މަސައްކަތް ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ނުން. ދަށް ހިމެނޭ ކަންތައްތަކަށް ބަލައިގެން ވެރިޔާއަށް ޖަވާބުދާރީ

އެކުލަވާލާ ކަމަކަށް ވަނީ ހަމަ ވެރިޔާ އަށް ބަލަން އޮޑިޓް ކުރުވާންޖެހެނީ. ކުރިމަތިވާ އިންވެސްޓިގޭޝަން

ހެނދު ކަމަކަށް ވަނީ ކުރިމަތިވާ އިންވެސްޓިގޭޝަން ހަދާންޖެހެނީ. ކުރިމަތިވާ އަށް ސަސްޕެންޝަން އެއް ކަމަކަށް

ވަނީ. ދަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން ބޭނުންވާ ވާހަކަ އަދި މި ސްކޫލްގެ ބޯޑު ކޮންމެހެން ހެއްދަ ސްކޫލްގައި ޖެންޑަރު

ސްކޫލްގައި މިއީ ކޮންމެހެން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން ފެއިލްވެއްޖެ އަދި އަޅުގަނޑުމެން މި ހާލަތުގައި

ދިމާވެފައި ހުރި ތަޢުލީމީދާއިރާގައި ދަންނަވަންވީ ދެފަރާތް ވެސް އެ ކަމަށް ސްކޫލް ހަދާފައި އޮންނަ ގޮތަށް އަޅުގަނޑުގެ

ހާލަތުގައި ނުދެކެން. އަޅުގަނޑު ވެސް ފުރިހަމަ ކުރެވޭނެ ބަދަލުތަކާއި ޕްރޮސެސް ފެއިލްވެ ފެއިލްވެއްޖެ މަސައްކަތް ކުރަން

ހުންނާނެ. ދަށް ހަމަ މި ޖެންޑަރު ސްކޫލްގެ ބޯޑަށް މި ހުރިހާ ކަމެއް ވެސް ހިމެނޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު

ފާހަގަކުރަނީ. ދަށް ހަރަދު ކުރެވޭ ވަރަކަ ދައުލަތުން އަޅުގަނޑުމެން އޮޅުނު ބަޖެޓުގެ ބޮޑު ވެސް ކަނޑައަޅާފައި.

ދަށް އެއްޗެއް އޮޅުވާލާކަށް ނުޖެހޭނެ ނޫންތޯ. ހަރަދު ހިމެނިފައި އެއް. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އަޅުގަނޑު ޝުކުރިއްޔާ، މި އިޝޫ ކުރިޔަށް ގެނައުމަށް ގެސްޓުކުރީ. ބަހުސް.

ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ހަމްޒާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު އިތުރަށް ނުކުތާ އެއް. އަޅުގަނޑު ބޭނުން ކޮންމެ ދުވަހަކު ވެސް ކަންކަން ނިމިގެން މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހާއްސަކޮށް އެޖެންޑާ ޤާނޫނާ ބެހޭ ރިޕޯޓް އަޅުގަނޑުމެން ދަނީ އެއްކޮށް ވެސް ނޫން މި ކޮމިޓީތަކުން އިސްލާހު. އެހެންވީމާ، މި ކޮމިޓީން ކަންކަން ނިންމާފައި ކޮމިޓީގެ ނަތީޖާގައި، އެހެންނޫން މުޤައްރިރުގެ ނިންމުންތަކުގެ މައްޗަށް ބަލާފައި ނިންމާ ކަންތައްތަކެއް ބަލަން ކަމުގައި. ކޮމިޓީ ނިންމާލީ ތަޅުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަން ޖެހޭ ބައިގައި އެ ނިޔަތަކީ އެއްކަމެއް ކަމަށް ވާތީ ނިންމާ އެއްޗެއް ކަމަށް. ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑު ތަކުރާރުކޮށް ދަންނަވަން ބޭނުންވަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައަޅައިފައިވާ އުސޫލުތަކާ ހިލާފަށް. އެހެންވީމާ، ހުށަހެޅިފައިވާ ބިލަށް ދެ ވަރަށް އިސްލާހުތަކެއް ގެނެވިފައި ވާތީ ހުށަހެޅުނު އިސްލާހުތަކާއި ބެހޭގޮތުން ބަހުސް ކުރުމަށް ކުރިން މި ކޮމިޓީގެ ނިންމުން ވަގުތު ނިމޭ. އެއީ ނިމުނީ. އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް އަވަހަށް ނިންމަވާނެ މަސައްކަތް ފަށާފައި ޤާނޫނަކީ ބަދަލުކުރަން ޖެހޭ ކަމަށް. ބޭނުމީ ޢާންމު އަޅުގަނޑުމެން ވަގުތު ބޭނުންކުރަން. ހަމަ ހަމައެކަނި ޖަވާބުދާރީ ކުރުވުމަށް އެ ނޫން ގޮތަކަށް އެކަން ގެންދާކަށް. އެ ވާހަކަ ދަންނަވާލީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ސުވާލު ދިމާވާ މާދަމާ ގެންނަނީން. ގެންދެވޭނެ މާދަމާ އެ އިޖުލާސް ކުރިއަށް ބަލާނަން. ދުވަސް 2 ވަރަކު އައިސްފާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ތަރުތީބުގައި ހުށަހަޅާ ތަފާތުތަކުގައި އޮތް ކަމެއް މިހާރު. އެހެންވީމާ، އެކަން ދިއުމުގެ ބަދަލުގައި އަޅުގަނޑު އަދި ސްޕީކަރު ވާހަކަދައްކަވާނަން އިނގޭތޯ. ދުވަސް އައިސްފަ ނަންބަރު 4،3 އަޅުގަނޑަށް ހިތަށް މިއަދު ނިންމާލެވިދާނެ ކަންކަމެއް. މި ބޭނުމުގެ ގޮތުން ނަގައިދޭނެތަކާފިއްޔާ. އެއީ ވަރަށް ގިނަ ޖެހިލުމެއް އެބަހުރި. ހަމަގާ މަޖިލީހަކަށް ކަނޑައެޅި އެއްބަސްވުމެއް އަދި މުހިއްމު ސަރުކާރުން ޖެހުނު ކޮތް ޖެހިލުމެއް އެ އެއްޗެހި އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، މި މަސައްކަތް ސަރަހައްދު ކޮމިޓީއަކުން ދިރާސާކުރެވުން ޖެހުނު ހިނގައިފައި. 3 އާއި 4 އާއި އެއްކޮށް. އެއީ ހަމަ މަސައްކަތްތަކުގެ މުސާރަ އާއި އިނާޔަތްތަކާ އެއްގޮތް، ކުރިމަގު ފުރިހަމަކޮށްލުމުގެ ދިރާސާކުރެވިފައިވާ މުޅި ކޮމިޓީއަކު ގެންނަން.

މުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު އަބްދުލްޤައްހާރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑުމެން އާދޭ ޖެހޭކަށްކަމަކަށް ދަށް ކަމަށް ވަންޏާ، ދުވަސް މިއަދު ގެ ހަމަވެއްޖެއްޔާ ޖެހޭކަށްކަމަކަށް ދަނީތީ. އަޅުގަނޑު ހިތަށް އަރަނީ ހަމަ އެއީ ގޮތް ސަރުކާރަށް ބަރާބަރު ކުރަނިވި ކުރިން އިނގޭތޯ. މުސާރަތައް އޮތީ ކަނޑައެޅި ހުރިން. ކޮންމެވެސް ގޮތަކަށް އެއް ތަނެއް ހުރިން. ކުރެވިގެންނޭ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން މި ހުރިހާ މަސައްކަތެއް ކުރަން ޖެހޭ ނިޔަތެއް މި ޖެހޭ. ސަރުކާރުން އެބަ މިހުންނަނީ އެބަ ތަނުން މުސާރަ ދީފި. ނޫނީ ސިފައިން ސަރުކާރުން އިން އެބަތަނުން

އެލިޔުންފަރާތް މުސާރަ ދޭނީ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީއަކުންނެއް މި ދެންނެވި އިންޓެގްރިޓީ އަށް ދާންޖެހޭ ކަމެއް ނޫން. ހަމަ ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަންގެ ތަމްރީން އެކަން ކުރެވޭނެ ކޮންމެވެސް ކަހަލަ ޑިގްރީ ބޭފުޅަކު ހައްދަވަންވީ ނޫންތޯ. އެހެންވީމާ، އެކަކަށް ރިޓަޔަރމެންޓޭޝަނުއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދުވިދާން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ސަބްސްޓިޓިއުޝަނުގެ ޕެންޝަނަށް މުޤައްރިރަށް ގޮތުގައިދަންނަވާ ކަމަށް ވަނީ ދުން އަންނަ ދުވަހަކު ދަރުމަވެރި. ހުރިހާ ދުން އަޅުގަނޑުމެން އަމިއްލަ އަށް އެ މަސައްކަތް ކުރުމުގެ ބަދަލުގައި.

<u>ބިލްޑިން ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްލަ ހަމްޒާ ފަހަކަށްއައިވުން:</u>

އަޅުގަނޑު ދަރިންނަވާފަން ބޭނުންވީ މިހާރު އައިބަމް ނަންބަރު 3 ގެ ދަރުން ޖެހިއްޖެނަބް ތަކަކާ މާލިނަ ޖެހިއްޖެނަބް އިލެކްޝަންސް ޕްރޮގްރާމެއް ފެއިލްވުމާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސަރުކާރުން ކޮންމެވެސް އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިގަތުމަށް އެއީ ސަބަބު ކޮންމެއަކަށް ދާފަހުގެ ކަމެއް ފެއިލްވުމާ. ދުން އަޅުގަނޑުގެ ފުރަ ގިނަ ޖެހިއްޖެނަބުވަހާ އެކުލަވާ ކަންތައްތައް ތެރެއިން ޕްރޮގްރާމެއް އަޅުގަނޑުމެން ބިލު ގޮތަށް. އާދެ ހަމަ އަޅުގަނޑުގެ ހިސާބު ވަރަށް ބޮޑު ސަރުކާރުން ދަނޑުވަރު. އާދެ، ސިކުންތުކުރަން އަޅުގަނޑުމެން ބިލު ގޮތް ވިޔަ، ދުން އަޅުގަނޑުމެން އަމިއްލައަށް ގުޅިއްޖެ ގޮތްސޮރުން އެ ބަލައިލިވަރުން. ދުން އެހެންނޫނިއްޔާމުން ވަކި ޖޭބަރު ތޮއްޓަކުން ވިދުން. އެއީ ކޮންމެ އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރު ހިމާޔަތެއް ކޮންމެ ބޮޑު ކުރާ ފަހަރު ދުޢާކުރެވޭ އަރަ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ބޮޑުމެން ނަހަ އެހެންފަހަރު. އަޅުގަނޑު އަމިއްލަ އެކި ގޮތްސޮރުން ސަރުކާރުގެ ހުރިހާ ދުރުވަރަށް ދުން ސަރުކާރުގެ އެއްބާރު ޖަވާބެއް ބަލައިލިވަރުން އިންތިޒާމްކުރަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ ފުރުސަތު އަ އިންތިޒާމްކުރަން އަޅުގަނޑުމެން ސަރުކާރުން ކޮންމެއް ސޮއިކޮށް ޓީވީ ދިގު ނުދައްކަވާ ސަލާމް ކޮޅު ބިލު ގޮތް ހަމަވެ ދެއްކުން.

<u>ރިޔާސަތުން ފަހަކަށްއެ◌ވުން:</u>

އާދެ، މާދަމާ އަނެއް ހިސާބު މަޖިލީހުގެ އަޅުގަނޑު ގެންދާނަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދުން މިއަދު ހުސްވުން މިއަދުގެ ޖަލްސާ ނިންމާލަން. ގަރާރު ހަމަވީ. މާދަމާ ވަރު ހުރީ 9::30 ގައި ޖަލްސާ ފެށޭނެ. އެހެންވީމާ، މާދަމާ އަޅުގަނޑު އެޖެންޑާ ފަހަރު އައިޓަމް ނަންބަރު 2 ނަ. އެއީ މާލީ ބަޔާންގެ ކަންތައް. ދުން އެއަންގަވާގައި 5. އެއީ ޓީ.ވީ، ރޭގައި ސަބްސިޑީގެ ކަންތައް އިނގޭތޯ. މާދަމާ 9:30 ގައި ދުން ޖަލްސާ ފެށޭނެ.